

మన్యుసూక్త విధానక్రమము

(పురశ్చరణ ప్రయోగాది సంవలితము,
సాయణ, పృథ్వీధర భాష్యానువాద సమేతము)

పరిష్కర్త :

శ్రీ పోతుకూచి శ్రీరామమూర్తి

సంకలనకర్త :

శ్రీ పోతుకూచి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి

ప్రకాశకులు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

కాపీరైట్)

(మూల్యం : రూ. 50-00

మన్మథసూక్త విధానక్రమము

(పురశ్చరణ ప్రయోగాది సంవలితము,

సాయణ, పృథ్వీధర భాష్యానువాద సమేతము)

పరిష్కర్త :

శ్రీ పోతుకూచి శ్రీరామమూర్తి

సంకలనకర్త :

శ్రీ పోతుకూచి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి

ప్రకాశకులు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

కాపీరైట్)

(మూల్యం : రూ. 50-00

సర్వస్వామ్యములు

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి

ద్వితీయ ముద్రణ

శ్రీ విజయనామ సంవత్సరం మాఘ మాసం
మహాశివరాత్రి

ప్రతులు : 2000

మూల్యము : రూ. 50/-

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి

సరస్వతీ నిలయం, మల్లాదివారి వీధి, డోర్ నెం. 1-35-54,
L.R.M. క్లబ్ రోడ్, ఆక్స్ ఫర్డ్ స్కూలు ప్రక్కన,
నాజరుపేట, తెనాలి.

ఫోన్ : 08644-220857

ముద్రణ :

వాణీ ఆర్ట్స్ ప్రింటర్స్

గ్రాఫిక్స్ & ఆఫ్ సెట్ ప్రింటర్స్

మార్వాడిగుడి ఎదురురోడ్, తెనాలి.

ఫోన్ : 08644-224019, సెల్ : 9440358752

స్వవిషయము

మన్యుసూక్తము ఋగ్వేదాంతర్గతము, మహామహిమోపేతము. “నమస్తే రుద్రమన్యవే” అనుచు రుద్రాధ్యాయము ఆరంభమగుచున్నది. కావున మన్యుదేవత రుద్రుడనియు, రుద్రాంశ సంభూతుడగుటచే శ్రీ ఆంజనేయస్వామియు మన్యుదేవత యనియు తెలియనగును. మన్యుసూక్త పారాయణము, మన్యుసూక్తముతో రుద్రాభిషేకము చేయుట సంప్రదాయములో నున్నది. అటులనే శ్రీ ఆంజనేయస్వామిని మన్యుసూక్తముతో నభిషేచనము చేయుటయు ప్రహతముగా నున్నది.

మన్యుసూక్త పారాయణాదులు సకామనయా చేయువారికి సకలారిష్టములు తొలగి సుఖశాంతులు సమకూరును. నిష్కామనయా చేయువారు అంతఃశత్రుజయమును పొంది ఈశ్వరానుగ్రహమునకు పాత్రులగుదురు. హనుమాన్మంత్ర సంపుటితో ఈ మన్యుసూక్తమును పాదర్చ, అర్థర్చ, పూర్ణర్చలుగా విభజించి హనుమదుపాసకులకు పారాయణోపయుక్తముగా ఈ కల్పము రూపొందింపబడినది. ఈ మన్యుసూక్తము బాహ్య-అంతః శత్రువిజయమునకు కల్పవృక్ష సదృశమై విరాజిల్లుచున్నదనుట యతిశయోక్తి గాదు.

14 ఋక్కులతో 2 సూక్తములుగా నుండి ‘మన్యుసూక్త’ మను నామమున ఇది లోకములో ప్రసిద్ధము. శ్రీసాయణ,

పృథ్వీధరులు ఈ మన్యుసూక్తమును వేరువేరుగా భాష్యములు రచించియున్నారు. శ్రీసాయణులు ఈ సూక్తములకు ఆధిభౌతిక పరముగా అర్థము వివరించగా, శ్రీ పృథ్వీధరాచార్యులు ఆధ్యాత్మిక పరముగా వివరించినారు. పాఠకుల సౌలభ్యమునకై గ్రంథాంతమున ప్రతిబుక్కు రెండు భాష్యములతో ఆంధ్ర తాత్పర్య సహితముగా నీయబడినది.

ఈ మన్యుసూక్త కల్పమును సంకలనము చేసినవారు డా॥ పోతుకూచి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు. వీరి పితృపాదులు, విరజానందనాథ నామాంచితులునగు బ్రహ్మశ్రీ పోతుకూచి శ్రీరామమూర్తిగారు ఈ గ్రంథమునకు పరిష్కర్తలగుట బంగారమునకు తావి యబ్బినట్లైనది. వీరిరువురికి హృదయ పూర్వక అభివాదములు చెప్పుకొనుచున్నాను. శ్రీ విరజానంద నాథా విష్ణుతములైన అనేకానేక గ్రంథములను ఇంతకుముందు ప్రకాశిత మొనర్చి మా సాధన గ్రంథమండలి ధన్యత గాంచిన దని మనవి చేయుచు సెలవు గైకొందును.

క్రోధన

నిజశ్రావణము

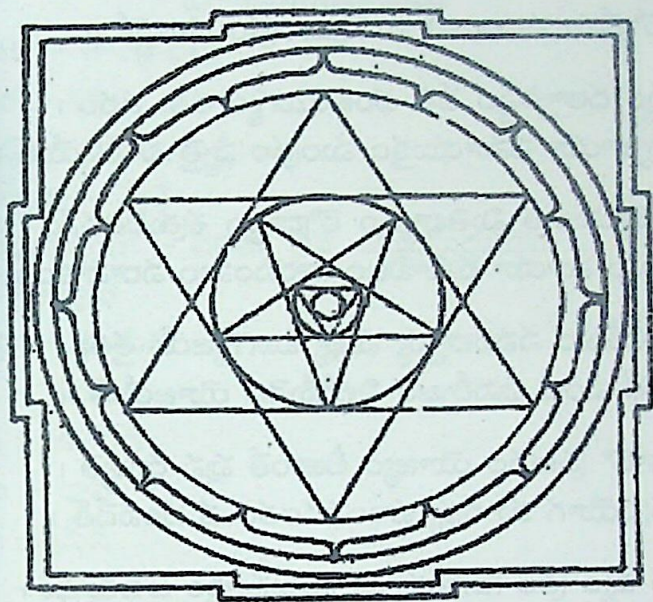
25-8-85

ఇట్లు

బులుసు సూర్యప్రకాశ శాస్త్రి
వ్యవస్థాపకులు, సాధన గ్రంథ మండలి

మన్మయంత్రోద్ధారః

బిందు త్రికోణం వృత్తం చ పంచకోణం సవృత్తకం ।

తతః షట్కోణమాలిఖ్య తదూర్ధ్వం వృత్త మాలిఖేత్ ॥

తత శ్చాష్టదశం పద్మం తదూర్ధ్వం వృత్తయుగ్మకం ।

విలిఖే ద్భూపురద్వంద్వం చతు ర్ద్వారోపశోభితమ్ ॥

బిందుమధ్యే మన్మయబీజం కామబీజం తతః పరం ।

త్రికోణస్య చ కోణేషు మన్యవే నమ ఇత్యపి ।

కామం మాయా రమా బీజం నారసింహం వరాహకం ॥

ఇత్యేవం పంచకోణే షు బీజపంచక మాలిఖేత్ ।
షట్కోణేషు షడంగాని మన్యుమంత్రం దళాష్టకే ॥

ఇష్టం దత్వారిష్టం చేతి భంజయుగ్మం తతః పరం ।
అగ్నిజాయా సమాయుక్తం మంత్రం వృత్తే చ వేష్టయేత్ ॥

మన్యుయంత్ర మితిఖ్యాతం రౌద్రాస్త్రం శత్రుభీతిదమ్ ।
కామం మాయా రమాబీజం నారసింహం వరాహకం ॥

పంచబీజం సముచ్చార్య మధ్యే ఋగ్యోజయే త్తతః ।
అంతే పంచ పునర్బీజం విలోమేనైవ యోజయేత్ ॥

బీజాదౌ ప్రణవం యోజ్యం బీజాంతే పున రుచ్యతే ।
పరప్రయోగ మారభ్య హుంఘడంతం చ సంవదేత్ ॥

ఏత ద్యం త్రం సుసంపూజ్య మనుసూక్తం జపేత్సుధీః ।
మన్యుః “ఓం క్లీం నమోభగవతే రుద్రాయ మన్యవే నమః” ॥

ప్రయోగమనుః -

“పరప్రయోగంనాశయఽపరతంతూన్ చేదయఽమమ
శత్రూన్ జహిఽ హనఽ హుంఘట్స్వాహో ఇష్టం దత్వారిష్టం
భంజఽస్వాహో”

హోమసమిధలు

- విభీతక - తాండ్రచెట్టు
 ఖాదిర - కవిరి
 ఇధ్మవృక్ష - సమిధవృక్షము
 ఉదుంబర - మేడి
 త్రిమధురములు - చెరకు, తేనె, యష్టిమధుకము
 రవి - జిల్లేడు
 చంద్ర - మోదుగ
 కుజ - చంద్ర
 బుధ - ఉత్తరేణి
 గురు - రావి
 శుక్ర - మేడి
 శని - జమ్మి
 రాహు - గరిక
 కేతువు - దర్భ
 కపిలగోఘృతము - నల్లఆవునేయి
 చరువు - హవిస్సు
 హరిద్రాఖండము - పసుపుకొమ్ములు
 బిల్వపత్రములు - మారెడుదళములు
 పంచశాఖలు - మర్రి, రావి, మేడి, జువ్వి, కలుజువ్వి
 బీజాపూరకము -
 అశ్వత్థము - రావి
 కమలపత్రములు - పద్మదళము (తామర)

విషయసూచిక

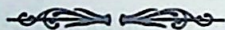
1. మన్యుపురశ్చరణవిధి, ప్రయోగము	1
2. కామ్యప్రయోగము	2
3. మన్యుయంత్రోద్ధారము	5
4. మన్యుయంత్రపూజావిధి	5
5. ఆవరణపూజ	13
6. మన్యుసూక్త పారాయణవిధి:	15
7. అథపాదర్చ పారాయణక్రమ:	17
8. అథార్థశ్చ పారాయణక్రమ:	27
9. ఋక్పారాయణక్రమ:	38
10. పురశ్చరణకాలే యంత్రపూజావిధానమ్	60
11. లఘుపూజ	62
12. కామ్యప్రయోగములు	65
13. దీక్షాప్రకరణము	66
14. శ్రీ మదాంజనేయాష్టోత్తర శతనామావళి:	69
15. శివాష్టోత్తర శతనామావళి:	71
16. సాయణభాష్యమ్	74
17. పృథ్వీధరభాష్యమ్	75

ప్రస్తావన

ఋగ్వేద దశమ మండలమున గల 83, 84 సూక్తములకు మన్యుసూక్తములని పేరు గలదు. మన్యువు అనగా కోపము. కోపమునకు అధిష్ఠానదేవత మన్యువు. ఈ దేవతయే రుద్ర సమకాధ్యాయమున కన్పించు రుద్రుడు. మన్యువును ఇంద్రుడని, వరుణుడని సూక్తములలో మంత్రద్రష్ట ప్రస్తుతించెను. మన్యు శబ్దమునకు క్రోధమును అర్థము కలదు గనుక, శాక్తమున మన్యువే చండీదేవత. 'చడి కోపే' అని వ్యుత్పత్తి. పాపముపై, అధర్మముపై కోపముగల దేవత. ఈ రెండు సూక్తములకు అనేక విశిష్ట ఫలములను పూర్వులు చెప్పిరి. సాయణభాష్యము ప్రయోగ పరము. పృథ్వీధరభాష్యము యోగ, వేదాంత దర్శనములను దృష్టిలో గ్రహించి ప్రవృత్తమైనది. అందుచే ఈ గ్రంథమున రెండు భాష్యములను ఇచ్చితిమి. మన్యుదేవత నారాధించి కొన్ని ప్రయోజనములను పొందవచ్చును. కాని గాయత్ర్యుపాసన చేయని వారికి ఈ లాభములు సిద్ధించవు. తర్వాత సరియైన గురువు వద్ద ఈ మన్యు దేవతాక మగు చతుర్దశ ఋక్కులను స్వీకరించవలసియున్నది. పరులకు హాని కల్పించునట్లు పురశ్చరణాది ప్రక్రియలలో కన్పించుచున్నను. మన్యుసూక్తమును ముఖ్యముగా ఆత్మరక్షణకే వీటిని వినియోగించుట శ్రేయస్కరమని మా భావము.

ఈ గ్రంథమున యంత్రము, పూజావిధానము, పురశ్చరణ ప్రక్రియ, ప్రయోగవిశేషములు కలవు. పాదర్చులకు అర్థర్చులకు సంపుటి చేసిన మంత్ర ప్రయోగములున్నవి. మన్యు దేవునకు, రుద్రునకు సాదృశ్య ముండుటచే రుద్రాష్టోత్తరశత నామావలి చేర్చితిమి. రుద్రాంశతో నవతరించిన శ్రీ హనుమద్దేవునికి గూడ ఈ మన్యుస్తాకము ప్రీతి సంధాయకముగాన, అంజనే యాష్టోత్తర శతనామావళిని సైతము ఇందు పొందు పరచితిమి. పృథివీధరుని ప్రకారము అంతఃశత్రువులను జయించుటకే ఈ సూక్తములు చెప్పబడినవి గనుక, ముముక్షువులు ఈ కల్పము నాదరించగలరని ఆశయము.

శ్రీ మన్యుసూక్త విధాన క్రమము మన్యుపురశ్చరణవిధి, ప్రయోగము

నమామి సుమహాతేజం సర్వశాస్త్రవిశారదమ్ ।
భవానీదివ్యమందారం విద్యాధీశం గణేశ్వరమ్ ।
నిఖిలాగమ తత్త్వజ్ఞం శాస్త్రమార్గప్రవర్తకమ్ ।
నమామి స్వగురుం దేవం కల్యాణానందభారతీమ్ ॥

ఇప్పుడు మన్యుసూక్తవిధిని తెలిపెదము. “యస్తే మన్యో” అను మొదటి సూక్తమున గల మొదటి ఋక్కు జగతీఛందమున, శేషించిన ఆరు ఋక్కులు త్రిష్టుప్తందమున గలవు. ఈ సూక్తద్రష్ట మన్యు తాపసుడు. ఇది మన్యుదేవతాకము. ఏడు ఋక్కులతో నున్న “యస్తే మన్యో” అని మొదలిడునది మొదటి సూక్తము. “త్వయామన్యో” అని ఆరంభమగు ఏడు ఋక్కులతో నున్న సూక్తము రెండవది. ఇందు మొదటి మూడు ఋక్కులు త్రిష్టుప్తందమున, మిగిలినవి జగతీఛందమున గలవు. రెంటికిని దేవత మన్యుదేవతయే. మన్యు వసుతాపసుడే రెంటికిని ఋషి. శత్రుపరాభవమును, అంతశ్శత్రు జయమును, రోగనాశమును, గ్రహపీడాదిబాధా నివారణమును గోరి అభీష్ణితార్థసిద్ధికై జపమున వీనికి వినియోగము.

శ్రీ మన్మసూక్తమునకు పదునాలుగు వేల పర్యాయములు పురశ్చరణ విధింపబడినది. పుణ్యస్థలమున, దేవతాయతనమున నదీతీరమున, లేక గ్రామమునకు వెలుపల పురశ్చరణ చేయ నగును. దీనిలో పదవవంతు తేనెతో కలిపిన నువ్వులతో హోమము చేయవలెను. ఇందులోని పదవవంతు తర్పణము తర్పణములోని పదవవంతు భోజన మని చెప్పబడినది. ఇట్లు చేసినచో మన్మదేవత సంతృప్తినొందును.

కామ్యప్రయోగము

మహాశత్రుపరాభవమును కోరి చేయు పురశ్చరణకు పండ్రెండు లక్షల జపసంఖ్య. అంతకన్న కొంచెము తక్కువైన శత్రువుయొక్క పరాభవమును కోరినచో పండ్రెండువేల జపము సరిపోవును. సామాన్య శత్రుపరాభవము నుద్దేశించినచో పురశ్చరణకు గల జపసంఖ్య పండ్రెండు వందలు మాత్రమే.

అందరకు ఉపకారము చేయదలచిన, చాలామంది ప్రార్థనాదులలో పాల్గొనవలెను. విభీతక, ఖాదిర సమిధలతో ప్రతి ఋక్కునకు హోమము చేయవలెను. ఇధ్మవృక్షసమిధలతో హోమముచేసిన, విశేషఫలము చేకూరును. గ్రామమధ్యమున జపించిన, ప్రభుత్వము వశమగును. లోకవశ్యమునకు గూడ ఇట్లే చేయదగును. దుష్టశత్రువును, ప్రత్యర్థిని పరిహరించుటకు గ్రామమధ్యమున పదునాలుగువేల పర్యాయములు జపించవలెను.

ఉదుంబరసమిధలతో పదునేను ఖాదిరాదులతో హోమము విహితము. పాలతో తర్పణము చేయనగును. రోగము నశించ వలెననిన, దేవస్థానమున జపము గావించి, త్రిమధురములతో ముంచిన మామిడి చిగురులతో దశాంశము హోమము చేయ వలెను. దీనిలో పదవవంతు మార్జనము, రెండు సూక్తములతో తాపసమన్యువునకు తర్పణము గలదు. హోమసంఖ్యతో క్షీర తర్పణమని కలదు. అప్పుడు మహారోగము నుంచి విముక్తి లభించును.

గ్రహపీడ నివర్తించుటకు జపసంఖ్య ఒక వేయి మాత్రమే. అదిత్యాది గ్రహములకు ఆయావిశిష్ట సమిధలతో హోమము కలదు. దుష్టగ్రహపీడ నుంచి నివృత్తికై ఇట్లు చేయవలెను.

అమృతమయమగు చంద్రమండలము నుంచి స్రవించు అమృతధారను ధ్యానించి మూడువేలసార్లు జపించిన, అప మృత్యువు తొలగును. కపిలగోఘృతమును పాలతోను, పెరుగు తోను కలిపి చరుహోమము చేయనగును. వెనుకటివలెనే మార్జనము గలదు. దుష్టస్వప్న దర్శనమునకు మూడువందలు జపము, నువ్వులతో హోమము, సూక్తముతో అభిషేకము. ఉత్పాతాది అరిష్టములు, పావురము, గుడ్లగూబ మొదలగువాని వలన కలుగు అరిష్టములు, పరస్పర ద్వేషములు మొదలుగనవి తొలగిపోయి మిత్రత్వము సిద్ధించవలెననిన, రెండు నదుల కూడలిలో ఐదువేలు జపించవలెను. త్రిమధువులతో కలిపిన

హరిద్రాఖండములను గుగ్గులము, చెరకుగడలతో హోమము చేయనగును. అప్పుడు మిత్రత్వము సిద్ధించగలదు.

రాజద్వేషపరిహారార్థమునకై మంత్రమును వేయిసార్లు జపించవలెను. త్రిమధువులతో కలిపిన నువ్వులను వేయిసార్లు హోమము చేయవలెను. మంత్రజపమైన తర్వాత ఉద్దిష్ట పురుషుని నామమును గ్రహించి, “తంప్రసాదయామి” అని చెప్పి ఇరువది ఎనిమిది పర్యాయములు జలాంజలి నొసగవలెను. దీనితో రాజప్రసన్నుడగును. లక్ష్మీప్రాప్తికై ఎనిమిది నేతీదీపములను దేవతయతమున వెలిగించి ఎనిమిదివేల పర్యాయములు జపించవలెను. దీనిలో పదవవంతు హోమము చేయుటకు త్రిమధువులతో తడిపిన బిల్వపత్రములు కావలెను. దీనిలో పదవవంతు పాలిత తర్పణము, పంచశాఖలతో హోమము గలదు. జపసమయము మంత్రన్యాసములో లక్ష్మీబీజముతో న్యాసమున్నది.

ధ్యానము :-

సువర్ణ రాశిమధ్యస్థం పీతవర్ణరుషం ధ్యాయేత్
వరదాభయహస్తాం ప్రార్థయేత్

అప్పుడు లక్ష్మీప్రాప్తి కలుగును. వంధ్య స్త్రీలు గర్భధారణ చేయవలెననిన, ఒక లక్షజపమవసరము. పుష్పములతోను బీజపూరకములతోను హోమము ప్రతిదినము సూక్తములతో మంత్రములతో స్మరణము. జపము సమాప్తమైన తర్వాత శి

కొలది ఈ విధానమును అనుసరించవలెను. అశ్వత్థ వృక్ష మూలమున హోమము. ఋతుదినమున నాగకేసరమును అభిమంత్రించి ఆవుపాలతో ఆమూలమును పొదుగవలెను. అప్పుడు పుత్రప్రాప్తి కలుగును. నష్టపుత్రప్రాప్తికై పదివేలు జపించవలెను. నూరుకమల పత్రములతో హోమము. అప్పుడు మనోభీష్టము సిద్ధించును. ఇది ప్రయోగదీపికలో మన్యుసూక్త విధానమును గూర్చి చెప్పిన విషయము.

మన్యు యంత్రోద్ధారము

వృత్తం షట్కోణకం చైవ తతో దశదళం భవేత్ ।
తద్భాష్యే ద్వాదశదళం తత షోడశపత్రకమ్ ।
తతశ్చాష్టదళం పద్మం భూగృహం చ సుశోభనం ।
మన్యుసూక్త విధానస్య యంత్ర మేవం లిఖేత్సుధీః ॥

ఈ శ్లోకమును అనుసరించి మన్యు యంత్రమును నిర్మించవలెను. వృత్త మధ్యమున పై భాగమున “మన్యవే తే నమో నమః” అని లిఖించవలెను. వృత్తమునగల షట్కోణ మధ్యమున వహ్ని సూర్యేందు వాయువులు, సంవర్త, విద్యుత్ అను మూర్తులు క్రమముగా ఉండు రీతిన వ్రాయవలెను. ఆగ్నేయాది దళాంత రములలో ఓంకారముతో నారంభించి ‘సుమః’ అని చివరగల మంత్రములను వ్రాయనగును. దశదళమున అగ్ని కళ నుంచవలెను. ధూమ్రార్చి, సూక్ష్మ, జ్వలినీ, జ్వలినీ, విస్ఫులింగినీ,

హరిద్రాఖండములను గుగ్గులము, చెరకుగడలతో హోమము చేయనగును. అప్పుడు మిత్రత్వము సిద్ధించగలదు.

రాజద్వేషపరిహారార్థమునకై మంత్రమును వేయిసార్లు జపించవలెను. త్రిమధువులతో కలిపిన నువ్వులను వేయిసార్లు హోమము చేయవలెను. మంత్రజపమైన తర్వాత ఉద్దిష్ట పురుషుని నామమును గ్రహించి, “తంప్రసాదయామి” అని చెప్పి ఇరువది ఎనిమిది పర్యాయములు జలాంజలి నొసగవలెను. దీనితో రాజప్రసన్నుడగును. లక్ష్మీప్రాప్తికై ఎనిమిది నేతీదీపములను దేవతయతమున వెలిగించి ఎనిమిదివేల పర్యాయములు జపించవలెను. దీనిలో పదవవంతు హోమము చేయుటకు త్రిమధువులతో తడిపిన బిల్వపత్రములు కావలెను. దీనిలో పదవవంతు పాలతో తర్పణము, పంచశాఖలతో హోమము గలదు. జపసమయము మంత్రన్యాసములో లక్ష్మీబీజముతో న్యాసమున్నది.

ధ్యానము :-

సువర్ణ రాశిమధ్యస్థం పీతవర్ణరుషం ధ్యాయేత్
వరదాభయహస్తాం ప్రార్థయేత్

అప్పుడు లక్ష్మీప్రాప్తి కలుగును. వంధ్య స్త్రీలు గర్భధారణ చేయవలెననిన, ఒక లక్షజపమవసరము. పుష్పములతోను బీజపూరకములతోను హోమము ప్రతిదినము సూక్తములతో మంత్రములతో స్మరణము. జపము సమాప్తమైన తర్వాత శి

కొలది ఈ విధానమును అనుసరించవలెను. అశ్వత్థ వృక్ష మూలమున హోమము. ఋతుదినమున నాగకేసరమును అభిమంత్రించి ఆవుపాలతో ఆమూలమును పొదుగవలెను. అప్పుడు పుత్రప్రాప్తి కలుగును. నష్టపుత్రప్రాప్తికై పదివేలు జపించవలెను. నూరుకమల పత్రములతో హోమము. అప్పుడు మనోభీష్టము సిద్ధించును. ఇది ప్రయోగదీపికలో మన్యుసూక్త విధానమును గూర్చి చెప్పిన విషయము.

మన్యు యంత్రోద్ధారము

వృత్తం షట్కోణకం చైవ తతో దశదళం భవేత్ ।
తద్బాహ్యే ద్వాదశదళం తత షోడశపత్రకమ్ ।
తతశ్చాష్టదళం పద్మం భూగృహం చ సుశోభనం ।
మన్యుసూక్త విధానస్య యంత్ర మేవం లిఖేత్సుధీః ॥

ఈ శ్లోకమును అనుసరించి మన్యు యంత్రమును నిర్మించవలెను. వృత్త మధ్యమున పై భాగమున “మన్యవే తే నమో నమః” అని లిఖించవలెను. వృత్తమునగల షట్కోణ మధ్యమున వహ్ని సూర్యేందు వాయువులు, సంవర్త, విద్యుత్ అను మూర్తులు క్రమముగా ఉండు రీతిన వ్రాయవలెను. ఆగ్నేయాది దళాంతరములలో ఓంకారముతో నారంభించి ‘సుమః’ అని చివరగల మంత్రములను వ్రాయనగును. దశదళమున అగ్ని కళ నుంచవలెను. ధూమ్రార్చి, సూక్ష్మ, జ్వలినీ, జ్వాలినీ, విస్ఫులింగినీ,

సు శ్రీ, సురూపా కపిలా, హవ్య, కవ్య అనునవి ఈ దశకళలు, ద్వాదశదళమున తపినీ, తాపినీ, ధూమ్రా, మరీచీ, జ్వాలినీ, రుచి, సుషుమ్నా, భోగదా, విశ్వా, బోధినీ, ధారిణీ, క్షమా అను పండ్రెండు సూర్యకళలను ఉంచవలెను. షోడశదళమున అమృతా, మానదా, పూషా, తుష్టి, పుష్టి, రతి, ధృతి, శశినీ, చంద్రికా, కాంతి, జ్యోత్స్నా, శ్రీ, ప్రీతి, రంగదా, పూర్ణా, అమృతా అను పదునారు సోమకళలను వ్రాయనగును. ఆపైనగల అష్ట దళమున అణిమా, మహిమా, గరిమా, లఘిమా, ప్రాప్తి ప్రాకామ్యం, ఈశత్వం, వశిత్వమును ఎనిమిది విభూతులను నిలుపవలెను. బాహ్య భూపురమున ఆయుధములతో నున్న ఎనిమిది దిక్పాలురను లిఖించవలెను. ఇది యంత్రోద్ధారము.

మన్యుయంత్ర పూజావిధి

మొదట మన్యుసూక్తమునకు గల షడంగన్యాసాదులను గావించి ధ్యానము చేసి కలశ, శంఖార్చన మొనర్చి, పీఠపూజ చేయవలెను. పీఠమునకు క్రింది భాగమున -

ఆధారశక్త్యై నమః, మూల ప్రకృత్యై నమః,
అనంతాయ నమః, వరాహాయ నమః,
పుణివ్యై నమః, ఓం భూః పీఠాయ నమః,
ఓం భువః పీఠస్థితాయై నమః

అనుచు పూజించవలెను. తర్వాత పుష్పాంజలితో మొదటి ఋక్కును చెప్పుచు తాపసదేవతను ఆవాహన చేయవలెను.

అవాహనాదిగా గల ఆరు ముద్రలను ప్రదర్శించి, “జ్వలనార్క ప్రతీకాశం” అని మొదలుగా నున్న మూడు శ్లోకములతో తాపస మన్యువును ధ్యానించవలెను. తాపస మన్యుసూక్తముతో అభిషేకము గావించవలెను.

మన్యుసూక్తము-ఋగ్వేదము, దశమ మండలము

83.84 సూక్తములు

83వ సూక్తము.

1. యస్తే॑ మ॒న్యోఽ॑విధ॑ ద్వజ॒సాయ॑క్
సహ॑ ఓజః॑ పు॒ష్పతి॑ వి॒శ్వమా॑నుషక్
సా॒హ్యమ్ దా॑స మార్త్యం॑ త్వయా॒యుజా॑
సహస్కృ॑ తేన॑ సహ॒సా సహ॑స్వతా ॥

అని అవాహన చేయనగును.

2. మ॒న్యరిం॑ద్రో మ॒న్య రే॒వాస॑ దే॒వో
మ॒న్యర్హో॑ తా మ॒రుణో॑ జాత॒వేదాః॑

మన్యుం విశ ఈళతే మానుషీర్యాః
 పాహి నో మన్యో తపసా సజోషాః ॥

అని ఆసనమును సమర్పించవలెను.

3. అభీహి మన్యో తవస స్తవీయాన్
 తపసా యుజా విజహి శత్రూన్
 అమిత్రహో వృత్రహో దస్యుహోచ
 విశ్వావస్తూ న్యాభరా త్వం, నః ॥

అని పాద్యము నీయవలెను.

4. త్వం హి మన్యో అభిభూతో జాః
 స్వయంభూ ర్భామో అభిమాతిషాహః
 విశ్వచర్షణిః సహురిః సహో వా
 నస్మాస్వోజః పృతనాసు ధేహి ॥

అని అర్ఘ్యము నీయవలెను.

5. అ॒భా॒గః స॒న్నప॒ పరే॑ ఆ॒స్మి
త॒వ క్ర॑త్వా త॒విష॑స్య ప్ర॒చేతః
తం త్వా॑ మ॒న్యో అ॒క్రతు॑ర్జిహీ॒శా
హం స్వా॑తనూ ర్భ॒లదే॑యా॒య మే॑హి ॥

అని ఆచమనీయము నొసగవలెను.

6. అ॒యం॑తే అ॒స్మృ॒త మే॒హ్య॒ర్వాజ్
ప్ర॒తీచీ॑నః స॒హరే॑ వి॒శ్వ॒ధాయః
మ॒న్యో వ॒జ్రిన్న॒భియా॑మావ॒వృ॒తస్త్వ
హ॒నావ॒ ద॒స్యూ రు॒త బో॑ధ్యాపే ॥

అని స్నానమును సమర్పించుచు సూక్తముతో అభిషేకము గావింపవలెను.

7. అ॒భిప్రే॑హి దక్షి॒ణతో॑ భ॒వామే
ఁధా॑ వృ॒త్రాణి॑ జ॒జ్ఞనా॑వ భూ॒రి
జు॒హోమి॑ తే ధ॒రుణం॑ మ॒ధ్వో అ॒గ్ర
ము॒ఖా ఉ॒పాంశు॑ ప్ర॒థమా॑ పి॒బావ॑ ॥

అని వస్త్రమును సమర్పించవలెను. ఇక తర్వాత సూక్తములోని

1. త్వయామన్యో సరథ మారుజంతో
హర్ష మాణాసోధృషితామరుత్వః
తిగ్మేషన ఆయుధాసం శిశానా
అభి ప్రయంతు నరోఅగ్నిరూపాః ॥

అని ఋక్కుతో ఉపవీతమును సమర్పించనగును. ఆపై

2. అగ్నిరివ మన్యోత్విషిత స్సహస్వ
సేనానీర్న స్సహురే హూతవిధి
హత్వాయశత్రూన్ విభజస్వవేద
ఓజో మిమానో విమృధోనుదస్వ ॥

అని మంత్రముతో గంధమును అర్పణ చేయనగును.

3. సహస్వ మన్యో అభిమాతిమస్మే
రుజన్ మృణన్ ప్రమృణన్ ప్రేహి శత్రూన్
ఉగ్రంతే పాజో నన్వారురుధ్రే
వశీ వశం నయస ఏకజత్వమ్ ॥

అని ఋక్కుతో పూవును సమర్పించవలెను.

4. ఏకోబహునామసి మన్య వీశ్రితో
విశంవిశం యుధయై సంశిశాధి
అకృత్తరు క్ష్యాయుజావయం
ద్యుమంతం ఘోషం విజయాయకృణ్మహే ॥

అను మంత్రముతో ధూపమును అర్పణ చేయనగును.

5. విజేష కృదింద్ర ఇవానవబ్రవోఽ
స్మాకం మన్యో అధిపా భవేహ
ప్రియంతే నామ సహారే గృణీమసి
విదూత ముత్సం యత ఆబభూథ ॥

అని మంత్రముతో దీపము సమర్పించవలెను.

6. ఆభూత్యా సహజా వజ్రసా యక్
సహోబిభర్షభిభూత ఉత్తరమ్
క్రత్వానో మన్యో సహ మేద్యేధి మహా
ధనస్య పురుహూతం సంస్రుజి ॥

అను ఋక్కుతో నైవేద్యము నొసగవలెను.

7. సంసృష్టం ధనముభయం సమాకృత
మస్మభ్యం దత్తాం వరుణశ్చమన్యః
భియందధానా హృదయేషుశత్రవః
పరాజితాస్తో అపనిలయంతామ్ ॥

అను మంత్రముతో తాంబూల సమర్పణ గలదు. తర్వాత

8. హిరణ్యరూప స్సహిరణ్యసందృ
గపాం నపాత్ సేదు హిరణ్యవర్ణః
హిరణ్యయాత్ పరియానేర్ని షద్యా
హిరణ్యదా దదత్యన్న మస్మై ॥ (2.35.10)

అని మంత్రంతో

9. ఆయనే తే ప్రాయణే
దూర్వారోహంతు పుష్పిణీః
ప్రదాశ్చ పుండరీకాణి
సముద్రస్య గృహో ఇమే ॥ (10.142.8)

అను ఋక్కుతోను సువర్ణ పుష్పమును సమర్పించనగును.

ఆవరణపూజ

వృత్త మధ్యమున “తాపసమూర్త్యై నమః” అని పూజించవలెను. బహిఃకోణమున కర్ణికా మధ్యమున గల వృత్తములో వరుసగా తూర్పు నుంచి ఎనిమిది దిక్కులయందు ఋషులను ఈ క్రింది మంత్రములతో పూజించవలెను.

ఓం కశ్యపాయనమః, ఓం అత్రయేనమః,
ఓం భరద్వాజాయనమః, ఓం విశ్వమిత్రాయనమః,
ఓం గౌతమాయనమః, ఓం వసిష్ఠాయనమః,
ఓం జమదగ్నయేనమః, ఓం కపిలాయనమః,

ఇది ప్రథమావరణార్చన.

షట్కోణములలో ఆగ్నేయకోణము నుంచి ఈ రీతిగా పూజగలదు. ఓం వహ్నిమూర్తయే నమః, హృదయం పూజయామి

సూర్యమూర్తయే నమః, శిరః పూజాయామి.
సోమమూర్తయే నమః, శిఖాం పూజాయామి.
వాయుమూర్తయే నమః, కవచం పూజాయామి.
సంవర్తమూర్తయే నమః, నేత్రే పూజాయామి.
విద్యున్మూర్తయే నమః, అస్త్రం పూజాయామి.

ఇది ద్వితీయావరణార్చన.

తర్వాత దశదశములందు

ఓం ధూమ్రార్చిషే నమః, ఓం ఊష్ణాయై నమః, ఓం జ్వలిన్యై నమః, ఓం జ్వాలిన్యై నమః, ఓం విస్ఫులింగిన్యై నమః, ఓం సుశ్రియై నమః, ఓం సురూపాయై నమః, ఓం కపిలాయై నమః, ఓం హవ్యవహోయై నమః, ఓం కవ్య వాహోయై నమః, అని పూజించుట తృతీయావరణార్చన.

పిమ్మట ద్వాదశ దశములందు సూర్యకళలను పూజించవలెను.

ఓం తపిన్యై నమః, ఓం తాపిన్యై నమః, ఓం ధూమ్రాయై నమః, ఓం మరీచ్యై నమః, ఓం జ్వాలిన్యై నమః, రుచ్యై నమః, ఓం సుషుమ్నాయై నమః, ఓం భోగదాయై నమః, ఓం విశ్వాదాయై నమః, ఓం బోధిన్యై నమః, ఓం ధారిణ్యై నమః, ఓం క్షమాదాయై నమః.

అని పూజించుట నాల్గవ ఆవరణకు చెందిన అర్చన.

ఆ పైన షోడశదశములయందు

ఓం అమృతాయై నమః, ఓం మానదాయై నమః, ఓం పూషాయై నమః, ఓం తుష్ట్యై నమః, ఓం పుష్ట్యై నమః, ఓం రత్నై నమః, ఓం ధృత్త్యై నమః, ఓం శశిన్యై నమః, ఓం చంద్రికాయై నమః, ఓం కాంత్యై నమః, ఓం జ్యోత్స్నాయై నమః, ఓం శ్రియై నమః, ఓం ప్రీత్యై నమః, ఓం అంగదాయై నమః,

ఓం పూర్ణాయై నమః, ఓం పూర్ణతాయై నమః, అని పూజ చేయుట ఐదవ ఆవరణకు అర్చన.

తర్వాత గల అష్టదశములందు

ఓం అణిమాయై నమః, ఓం మహిమాయై నమః, ఓం గరిమాయై నమః, ఓం లఘిమాయై నమః, ఓం ప్రాప్త్యై నమః, ఓం ప్రాకామ్యాయై నమః, ఓం ఈశిత్వయై నమః, అని పూజ గావించుట ఆరవ ఆవరణార్చన.

ఆ పిమ్మట భూగృహమున గల మొదటి వీధిలో తూర్పు నుంచి వరుసగా ఆయుధములతో నున్న ఎనిమిది లోకపాలురను పూజించవలెను.

ఓం ఇంద్రాయై నమః, ఓం వజ్రాయై నమః, ఓం ఆగ్నేయే నమః, ఓం శక్తయే నమః, ఓం యమాయ నమః, ఓం దండాయ నమః, ఓం నిర్భతయే నమః, ఓం ఖడ్గాయ నమః, ఓం వరుణాయ నమః, ఓం పాశాయ నమః, ఓం వాయవే నమః, ఓం అంకుశాయ నమః, ఓం కుబేరాయ నమః, ఓం గదాయ నమః, ఓం ఈశానాయ నమః, ఓం త్రిశూలాయ నమః.

ఇది ఏడవ ఆవరణగల అర్చన.

మన్యుసూక్త పారాయణ విధి

అస్య శ్రీ మన్యుసూక్త మహామంత్రస్య తాపసోమన్యుః ఋషిః, మన్యుర్దేవతా, త్రిష్టుప్తందః, ఆద్యా అంత్యాశ్చతస్రో జగత్యః

మన్యురింద్ర ఇతి బీజం, అభీహిమన్యో ఇతి శక్తిః, సంసృష్టంధన
మితి కీలకం. మమ సకల శత్రుపలాయనార్థే, ఇష్టకామ్య
సిద్ధ్యర్థేచ, రాజవశ్యార్థే, ఐశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థేచ జపే వినియోగ
సంసృష్టం ధన ముభయం అంగుష్ఠాభ్యాం హృదయయానమ
సమాకృత మస్మభ్యం దత్తాం తర్జనీభ్యాంనమః, శిరసే స్వాహా
వరుణశ్చ మన్యుః మధ్యమాభ్యాంనమః, శిఖాయైవషట్
భియం దధానా హృదయేషు, అనామికాభ్యాం నమః,

కవచాయహుం

శత్రవః పరాజితాసః కనిష్ఠికాభ్యాం నమః, నేత్రత్రయాయ వౌషట్
అపనిలయంతాం కరతలకర పృష్ఠాభ్యాం నమః, అస్త్రాయఫట
దిగ్బంధః

యస్తే మన్యో .... సహస్వత శిరసే నమః
మన్యురింద్రో .... సజోషాః లలాటే నమః
అభీహిమన్యో .... త్వంనమః నేత్రయోః నమః (కర్ణ యోర్నమః)
త్వంహిమన్యో .... ధేహి. నాసికాయై నమః
అభాగస్సన్ .... మేహి. ముఖే నమః
అయంతే .... బోధ్యాపేః, శ్రోత్రే నమః
అభిప్రేహి .... పిబావ. హృదయే నమః
త్వయామన్యో .... రూపాః బాహ్వోర్నమః

అగ్నిరివ .... నుదస్వ. నాభ్యై నమః
 సహస్వ .... ఏకజత్వం. గుహ్యే నమః
 ఏకబహూనాం .... కృణ్మహే. ఊరుభ్యో నమః
 విజేషకృత్ .... అభిభూథ. జంఘయోర్నమః
 ఆభూత్యా .... సంస్పజి. పాదాభ్యాం నమః
 సంస్పష్టం .... నిలయంతాం. సర్వాంగేభ్యోనమః.
 భూర్భువస్సువరోమితి దిగ్బంధః
 ధ్యానం --

జ్వలనార్క ప్రతీకాశం జటామకుట మండితం ।

బ్రహ్మ శ్రియా విరాజంతం దీప్యమాన ముఖాంబుజమ్ ॥

అథపాదర్చపారాయణక్రమః

1. యస్తేమన్యో విధద్వజ్రసాయక - ఓం హ్రీం శ్రీం,
 ఆంహ్రీంక్రోం,
 ఓం హ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయస్వాహా- క్రోం -
 పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥
2. సహఓజః పుష్యతి విశ్వమానుషక్ - ఓంహ్రీంశ్రీం.
 ఆంహ్రీంక్రోం, ఓంహ్రీం - హరిమర్కట మర్కటాయ
 స్వాహా- క్రోం పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥
3. సాహ్యోమదా సమార్యంత్యయాయుజ - ఓంహ్రీంశ్రీం
 ఆంహ్రీంక్రోం, ఓంహ్రీం - హరిమర్కట మర్కటాయ
 స్వాహా- క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

4. సహస్కృతేన సహసాహసస్వత - ఓంహ్రీంశ్రీం,
అంహ్రీంక్రోం
ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥
5. మన్యురింద్రోమన్య రేవాసదేవః - ఓంహ్రీంశ్రీం
అంహ్రీంక్రోం
ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥
6. మన్యుర్హోతావరుణోజాతవేదాః । ఓంహ్రీంశ్రీం
అంహ్రీంక్రోం
ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥
7. మన్యం విశఈళతే మానుషీర్యాః - ఓంహ్రీంశ్రీం
అంహ్రీంక్రోం
ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥
8. పాహిన్ మన్యోతపసా సజోషాః - ఓంహ్రీంశ్రీం
అంహ్రీంక్రోం
ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥
9. అభీహిమ న్యోతపసంతవీయాన్ - ఓంహ్రీంశ్రీం
అంహ్రీంక్రోం

ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

10. తపసాయుజవిజహిశత్రూన్ - ఓంహ్రీంశ్రీం ఆంహ్రీంక్రోం

ఓంహ్రీం - హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

11. అమిత్రహో వృత్రహోదన్యుహోచ - ఓంహ్రీంశ్రీం

ఆంహ్రీంక్రోం,

ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

12. విశ్వావసూన్యా భరాత్వంనః - ఓంహ్రీంశ్రీం

ఆంహ్రీంక్రోం,

ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

13. త్వం హిమన్యో అభిభూత్యోజాః - ఓంహ్రీంశ్రీం

ఆంహ్రీంక్రోం,

ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

14. స్వయంభూర్భామో అభిమాతిషాహః - ఓంహ్రీంశ్రీం

ఆంహ్రీంక్రోం,

ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

15. విశ్వచర్షణీస్సహరిస్సహావాన్ - ఓంహ్రీంశ్రీం
ఆంహ్రీంక్రోం
ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥
16. అస్మాస్వోజః పృతనాసుధేహి - ఓంహ్రీంశ్రీం
ఆంహ్రీంక్రోం
ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥
17. అభాగసన్నవపరేతో అస్మి - ఓంహ్రీంశ్రీం
ఆంహ్రీంక్రోం
ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥
18. తవక్ర త్వాతవిషస్యప్ర చేతః - ఓంహ్రీంశ్రీం
ఆంహ్రీంక్రోం
ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥
19. తంత్యామన్యో అక్రతుర్జిహిళాహం - ఓంహ్రీంశ్రీం
ఆంహ్రీంక్రోం
ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥
20. స్వాతనూర్బలదేయాయమేహి - ఓంహ్రీంశ్రీం
ఆంహ్రీంక్రోం

ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

21. అయంతే అస్మప్రమేహ్యర్వాక్ - ఓంహ్రీంశ్రీం

ఆంహ్రీంక్రోం,

ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

22. ప్రతీచీన స్సహురే విశ్వధాయః - ఓంహ్రీంశ్రీం

ఆంహ్రీంక్రోం,

ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

23. మన్యోవజ్రిన్నభిమామావవృత్స్వ - ఓంహ్రీంశ్రీం

ఆంహ్రీంక్రోం,

ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

24. హనావద సూన్యతబోధ్యాపేః - ఓంహ్రీంశ్రీం

ఆంహ్రీంక్రోం,

ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

25. అభిప్రేహి దక్షిణతో భవామే ఓధా - ఓంహ్రీంశ్రీం

ఆంహ్రీంక్రోం,

ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

26. అథా వృత్రాణి జంఘనావభూరి - ఓంహ్రీంశ్రీం

ఆంహ్రీంక్రోం,

ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

27. జుహోమితే ధరుణమ్మధ్వో అగ్రం - ఓంహ్రీంశ్రీం

ఆంహ్రీంక్రోం,

ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

28. ఉభా ఉపాంశు ప్రథమాపిభావ - ఓంహ్రీంశ్రీం

ఆంహ్రీంక్రోం,

ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

29. త్వయా మన్యోసరథ మారుజంతః - ఓంహ్రీంశ్రీం

ఆంహ్రీంక్రోం,

ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

30. హర్షమాణాసోద్భుషితా మరుత్వః - ఓంహ్రీంశ్రీం

ఆంహ్రీంక్రోం,

ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

31. తిగ్మేషవ ఆయుధా సంశిశానా - ఓంహ్రీంశ్రీం
ఆంహ్రీంక్రోం,
ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥
32. అభిప్రయస్తునరో అగ్ని రూపాః - ఓంహ్రీంశ్రీం
ఆంహ్రీంక్రోం,
ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥
33. అగ్ని రివ మన్యోత్విషితస్సహస్వ - ఓంహ్రీంశ్రీం
ఆంహ్రీంక్రోం,
ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥
34. సేనానీర్న స్సహురేహూత ఏధి - ఓంహ్రీంశ్రీం
ఆంహ్రీంక్రోం,
ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥
35. హత్వాయ శత్రూ నివభజస్వ వేదః - ఓంహ్రీంశ్రీం
ఆంహ్రీంక్రోం,
ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥
36. ఓజోమిమా నోవిమృధోనుదస్వ - ఓంహ్రీంశ్రీం
ఆంహ్రీంక్రోం,

ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

37. సహస్వ మన్యో అభిమాతి మస్మే - ఓంహ్రీంశ్రీం

ఆంహ్రీంక్రోం

ఓంహ్రీం - హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

38. రుజన్మృణన్ ప్రమృణన్ ప్రేహి శత్రూన్ - ఓంహ్రీంశ్రీం

ఆంహ్రీంక్రోం,

ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

39. ఉగ్రంతేపాజోనన్వారు రుద్రే - ఓంహ్రీంశ్రీం

ఆంహ్రీంక్రోం,

ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

40. వశీ వశంనయస ఏక జత్వమ్ - ఓంహ్రీంశ్రీం

ఆంహ్రీంక్రోం,

ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

41. ఏకో బహూ నామసి మన్యవీళితః - ఓంహ్రీంశ్రీం

ఆంహ్రీంక్రోం,

ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

42. విశంవిశం యుధయే సం శిశాధి - ఓంహ్రీంశ్రీం
ఆంహ్రీంక్రోం,
ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం - పరాజితానో అపనిలయంతాం ॥
43. అకృత్తరుక్ష్వయా యుజావయం - ఓంహ్రీంశ్రీం
ఆంహ్రీంక్రోం,
ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం - పరాజితానో అపనిలయంతాం ॥
44. ద్యుమంతం ఘోషం విజయాయ కృణ్మహే -
ఓంహ్రీంశ్రీం ఆంహ్రీంక్రోం,
ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం - పరాజితానో అపనిలయంతాం ॥
45. విజేషకృ దింద్ర ఇవాస వబ్రవః - ఓంహ్రీంశ్రీం
ఆంహ్రీంక్రోం,
ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం - పరాజితానో అపనిలయంతాం ॥
46. అస్మాకం మన్యో అధిపాభవేహ - ఓంహ్రీంశ్రీం
ఆంహ్రీంక్రోం,
ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం - పరాజితానో అపనిలయంతాం ॥

47. ప్రియంతే నామ సహురే గృణీమసి - ఓంహ్రీంశ్రీం
ఆంహ్రీంక్రోం
ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥
48. విధ్మాత ముత్సం యత అబభూథ - ఓంహ్రీంశ్రీం
ఆంహ్రీంక్రోం
ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥
49. ఆభూత్యా సహజా వజ్రసాయక - ఓంహ్రీంశ్రీం
ఆంహ్రీంక్రోం
ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥
50. సహో భిభర్ష్యభిభూత ఉత్తరమ్ - ఓంహ్రీంశ్రీం
ఆంహ్రీంక్రోం
ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥
51. క్రత్వానోమన్యో సహమేద్యధి - ఓంహ్రీంశ్రీం
ఆంహ్రీంక్రోం
ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥
52. మహా ధనస్య పురుహూత సంస్మజి - ఓంహ్రీంశ్రీం
ఆంహ్రీంక్రోం

ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

53. సంస్కృష్టం ధనము భయం సమాకృతం - ఓంహ్రీంశ్రీం
ఆంహ్రీంక్రోం

ఓంహ్రీం - హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

54. అస్మభ్యం దత్తాం వరుణశ్చ మన్యుః - ఓంహ్రీంశ్రీం
ఆంహ్రీంక్రోం,

ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

55. భియందధానా హృదయేషు శత్రవః - ఓంహ్రీంశ్రీం
ఆంహ్రీంక్రోం,

ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

56. పరాజితాసో అపనిలయంతాం - ఓంహ్రీంశ్రీం
ఆంహ్రీంక్రోం,

ఓంహ్రీం హరిమర్కట మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం - పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

అధార్ధర్చ పారాయణ క్రమః

1. ఓంహ్రీంశ్రీం, ఆంహ్రీంక్రోం, యంయం, రంరం, ఘేంఘేం

ఓం ఆం హరిమర్కట - హ్రీం - మర్కటాయ స్వాహా -

క్రోం - యస్తే మన్యోవిధ ద్వజసాయక
సహ ఓజః పుష్యతి విశ్వమానుషక్ - ఓం ఆం హ్రీం క్రోం
యంయం రంరం ఖేంఖేం ఓం ఆం హరిమర్కట - హ్రీం
మర్కటాయ స్వాహా - క్రోం - భియందధానా
హృదయేషు శత్రవః పరాజితాసో అపనిలయంతాం ।

2. ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం - ఆం
హరిమర్కట - హ్రీం - మర్కటాయ స్వాహా । క్రోం
సాహ్యమదాసమార్యం త్వయాముజా ।
సహస్మతేన సహసా సహస్వతా
ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం ఆం
హరిమర్కట - హ్రీం - మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం - భియం దధానా హృదయేషు శత్రవః
పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

3. ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం ఆం
హరిమర్కట - హ్రీం - మర్కటాయ స్వాహా । క్రోం
మన్యురింద్రో మన్యురేవాస దేవో
మన్యుర్హితా వరుణో జాతవేదాః - ఓం ఆం హ్రీం క్రోం
యంయం రంరం ఖేంఖేం ఆం హరిమర్కట - హ్రీం
మర్కటాయ స్వాహా । క్రోం - భియం దధానా హృదయేషు
శత్రవః పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

4. ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం ఆం
హరిమర్కట - హ్రీం - మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం మన్యుం విశ ఈళతే మానుషీర్యాః -

పాహినో మన్యో తపసా సజ్జోషాః -

ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం ఆం -

హరిమర్కట హ్రీం మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం - భియం దధానా హృదయేషు శత్రవః

పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

5. ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం ఆం

హరిమర్కట - హ్రీం - మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం - అభీహిమన్యో తవసస్తవీయాన్ ।

తవసాయుజా విజహి శత్రూన్ - ఓం ఆం హ్రీం క్రోం

యంయం రంరం ఖేంఖేం ఆం హరిమర్కట - హ్రీం -

మర్కటాయ స్వాహా । క్రోం -

భియందధానా హృదయేషు శత్రవః

పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

6. ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం ఆం

హరిమర్కట హ్రీం మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం - అమిత్రహో వృత్రహోదస్యహోచ ।

విశ్వావసూన్యా భరాత్వం - ఓం ఆం హ్రీం క్రోం

యంయం రంరం ఖేంఖేం ఆం - హరిమర్కట - హ్రీం -

మర్కటాయ స్వాహా । క్రోం -

భీయం దధానా హృదయేషు శత్రవః
పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

7. ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం ఆం
హరిమర్కట - హ్రీం - మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం - త్వం హి మన్యో అభి భూత్యోజాః ।
స్వయం భూర్భామో అభిమాతి షాహః ।
ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం -
ఆం - హరిమర్కట హ్రీం మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం - భీయం దధానా హృదయేషు శత్రవః
పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

8. ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం
ఆం - హరిమర్కట హ్రీం మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం - విశ్వచర్షణి స్సహురిస్స హావానస్మా న్యోజః
వృతనా సుధేహి । ఓం ఆం హ్రీం క్రోం
యంయం రంరం ఖేంఖేం ఆం - హరిమర్కట హ్రీం
మర్కటాయ స్వాహా । క్రోం
భీయందధానా హృదయేషు శత్రవః
పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

9. ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం
ఆం - హరిమర్కట - హ్రీం - మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం - అభాగ స్సన్నపరే అస్మి ।

తవక్రత్వాత విషస్య ప్రచేతః - ఓం ఆం హ్రీం క్రోం
యంయం రంరం ఖేంఖేం - ఆం హరిమర్కట - హ్రీం -
మర్కటాయ స్వాహా । క్రోం -
భియందధానా హృదయేషు శత్రవః
పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

10. ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం
ఆం హరిమర్కట - హ్రీం మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం - తంత్యామన్యో అక్ర తుర్జిహీళాహం ।
స్వాతనూర్బల దేయాయమేహి
ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం -
ఆం హరిమర్కట - హ్రీం మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం - భియందధానా హృదయేషు శత్రవః
పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

11. ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం
ఆం - హరిమర్కట - హ్రీం - మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం - అయంతే అస్మృపమే హ్యర్వా బ్రుతీచీన
సృహరే విశ్వధాయః ఓం ఆం హ్రీం క్రోం
యంయం రంరం ఖేంఖేం - ఆం హరిమర్కట -
హ్రీం - మర్కటాయ స్వాహా । క్రోం -
భియందధానా హృదయేషు శత్రవః
పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

12. ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం
 ఆం హరిమర్కట హ్రీం మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం - మన్యో వజ్రిన్నభిమామావవృత్స
 హనావద స్యూన్మత బోధ్యాపేః
 ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం -
 ఆం హరిమర్కట హ్రీం మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం - భియందధానా హృదయేషు శత్రవః
 పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥
13. ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం
 ఆం - హరిమర్కట - హ్రీం - మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం - అభిప్రేహి దక్షిణతో భవామేఽధా
 వృత్రాణి జంఘనావ భూరి । ఓం ఆం హ్రీం క్రోం
 యంయం రంరం ఖేంఖేం - ఆం -
 హరిమర్కట - హ్రీం - మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం - భియందధానా హృదయేషు శత్రవః
 పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥
14. ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం
 ఆం - హరిమర్కట - హ్రీం - మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం - జుహోమితే ధరుణం మధ్వో
 అగ్ర ముఖా ఉపాంశు ప్రధమాపి భావ ।
 ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం

ఆం హరిమర్కట - హ్రీం - మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం - భియందధానా హృదయేషు శత్రవః
పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

5. ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం
ఆం హరిమర్కట హ్రీం మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం - త్వయా మన్యోసరథ మారుజంతో
హర్షమాణా సో ధృషితా మరుత్వః
ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం
ఆం హరిమర్కట - హ్రీం - మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం భియందధానా హృదయేషు శత్రవః
పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

6. ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం
ఆం హరిమర్కట హ్రీం మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం - తిగ్మేషవ ఆయుధా సంశిశానా
అభిప్రయంతు నరో అగ్నిరూపాః
ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం
ఆం హరిమర్కట హ్రీం - మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం భియందధానా హృదయేషు శత్రవః
పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

7. ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం
ఆం హరిమర్కట హ్రీం మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం - అగ్నిరివ మన్యో త్విషిత స్సహస్వ

సేనానీర్న స్సహురే హూత ఏధి -

ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం

ఆం హరిమర్కట హ్రీం - మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం భియందధానా హృదయేషు శత్రవః

పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

18 ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం

ఆం హరిమర్కట హ్రీం - మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం - హత్వాయ శత్రూ నిష్ఠజస్వ వేద

ఓ జోమి మానోవి మృధో నుదస్వ -

ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం

ఆం హరిమర్కట హ్రీం - మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం భియందధానా హృదయేషు శత్రవః

పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

19. ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం

ఆం హరిమర్కట హ్రీం - మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం - సహస్వ మన్యో అభిమాతిమస్మే

రుజన్మృణ స్త్ర మృణన్ప్రేహి శత్రూన్ ।

ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం

ఆం హరిమర్కట హ్రీం - మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం భియందధానా హృదయేషు శత్రవః

పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

20. ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం
 ఆం హరిమర్కట హ్రీం - మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం - ఉగ్రంతే పాణో నన్వారు రుద్రే ।
 వశీ వశం నయ స ఏకజత్వం -
 ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం -
 ఆం హరిమర్కట హ్రీం - మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం భియందధానా హృదయేషు శత్రవః
 పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

21. ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం
 ఆం హరిమర్కట హ్రీం - మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం - ఏకో బహూనా మసి మన్య వీళితో
 విశం విశం యుధయే సంశిశాధి -
 ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం
 ఆం హరిమర్కట హ్రీం - మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం భియందధానా హృదయేషు శత్రవః
 పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

22. ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం
 ఆం హరిమర్కట హ్రీం - మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం - అకృత్త రుక్తయాయూజా వయం
 మృమం తం ఘోషం విజయాయ కృణ్మహే ।

ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం
 ఆం హరిమర్కట హ్రీం - మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం భియందధానా హృదయేషు శత్రవః
 పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

23. ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం
 ఆం హరిమర్కట హ్రీం - మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం - విజేష కృదిం ద్ర ఇవానవ బ్రవో ३
 స్మాకం మన్యో అధిపాభవేహ
 ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం
 ఆం హరిమర్కట హ్రీం - మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం భియందధానా హృదయేషు శత్రవః
 పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

24. ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం
 ఆం హరిమర్కట హ్రీం - మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం - ప్రియంతే నామ సహురే గృణీమసి
 విద్మాత ముత్సం యత ఆ బభూథ ।
 ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం
 ఆం హరిమర్కట హ్రీం - మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం భియందధానా హృదయేషు శత్రవః
 పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

25. ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం
 ఆం హరిమర్కట హ్రీం - మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం - ఆభూత్యా సహజా వజ్రసాయక
 సహో భిభర్ష్య భిభూత ఉత్తరం
 ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం
 ఆం హరిమర్కట హ్రీం - మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం భియందధానా హృదయేషు శత్రవః
 పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

26. ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం
 ఆం హరిమర్కట హ్రీం - మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం - క్రత్వానో మన్యో సహమేధ్యేధి
 మహా ధనస్య పురుహూతంసం సృజి
 ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం
 ఆం హరిమర్కట హ్రీం - మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం భియందధానా హృదయేషు శత్రవః
 పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

27. ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం
 ఆం హరిమర్కట హ్రీం - మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం - సంసృష్టం ధన ముభయం
 సమాకృత మస్మభ్యం దత్తాం వరుణశ్చ మన్యుః

ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం
 ఆం హరిమర్కట హ్రీం - మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం భియందధానా హృదయేషు శత్రవః
 పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

28. ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం
 ఆం హరిమర్కట హ్రీం - మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం - భియందధానా హృదయేషు శత్రవః
 పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యంయం రంరం ఖేంఖేం
 ఆం హరిమర్కట హ్రీం - మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం భియందధానా హృదయేషు శత్రవః
 పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

ఋక్పూరాయణ క్రమః

1. ఓంహ్రీంశ్రీంఆంహ్రీంక్రోం ఓంఓం యంయం రంరం ఖేంఖేం
 రోహంతు సర్వబీజాన్యవ బ్రహ్మ ద్విషోజహి
 ఖేంఖేం రంరం యంయం ఓం ఓం
 ఆం హరిమర్కట హ్రీం మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం - సర్వత్ర విజయం మే కురుకురు స్వాహా ।
 యస్తే మన్యోఽవిధద్వజ్రసాయక ।
 సహ ఓజః పుష్పతి విశ్వమానుషక్ ।

సాహ్యో మదాస మార్యం త్వయా యుజా
 సహస్మతేన సహసా సహస్వతా ॥
 ఓంహ్రీంశ్రీంఆంహ్రీంక్రోం ఓంఓం యంయం రంరం ఖేంఖేం
 రోహంతు సర్వబీజాన్యవ బ్రహ్మ ద్విషోజహి
 ఖేంఖేం రంరం యంయం ఓం ఓం
 ఆం హరిమర్కట హ్రీం మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం - సర్వత్ర విజయం మే కురుకురు స్వాహా ।
 సంసృష్టం ధన ముభయం సమాకృత
 మస్మభ్యం దత్తాం వరుణశ్చ మన్యుః
 భియందధానా హృదయేషు శత్రవః
 పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

2. ఓంహ్రీంశ్రీంఆంహ్రీంక్రోం ఓంఓం యంయం రంరం ఖేంఖేం
 రోహంతు సర్వబీజాన్యవ బ్రహ్మ ద్విషోజహి
 ఖేంఖేం రంరం యంయం ఓం ఓం
 ఆం హరిమర్కట హ్రీం మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం - సర్వత్ర విజయం మే కురుకురు స్వాహా ।
 మన్యురింద్రో మన్యురేవా స దేవో
 మన్యుర్హోతా వరుణో జాతవేదాః
 మన్యుం విశ ఈళతే మాను షీర్యాః
 పాహినో మన్యో తపసా సజోషా ॥
 ఓంహ్రీంశ్రీంఆంహ్రీంక్రోం ఓంఓం యంయం రంరం ఖేంఖేం
 రోహంతు సర్వబీజాన్యవ బ్రహ్మ ద్విషోజహి

ఖేంఖేం రంరం యంయం ఓం ఓం
 ఆం హరిమర్కట హ్రీం మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం - సర్వత్ర విజయం మే కురుకురు స్వాహా ।
 సంసృష్టం ధన ముభయం సమాకృత
 మస్మభ్యం దత్తాం వరుణశ్చ మన్యుః
 భియందధానా హృదయేషు శత్రవః
 పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

3. ఓంహ్రీంశ్రీంఆంహ్రీంక్రోం ఓంఓం యంయం రంరం ఖేం
 రోహంతు సర్వబీజా న్యవ బ్రహ్మ ద్విషోజహి
 ఖేంఖేం రంరం యంయం ఓం ఓం
 ఆం హరిమర్కట హ్రీం మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం - సర్వత్ర విజయం మే కురుకురు స్వాహా ।
 అభి హి మన్యో తవ సప్తవీయాన్
 తపసాయుజా విజహి శత్రూన్ ।
 అమిత్ర హావృతహాదన్యుహాచ
 విశ్వావసూన్యా భరాత్వంనః
 ఓంహ్రీంశ్రీంఆంహ్రీంక్రోం ఓంఓం యంయం రంరం ఖేం
 రోహంతు సర్వబీజా న్యవ బ్రహ్మ ద్విషోజహి
 ఖేంఖేం రంరం యంయం ఓం ఓం
 ఆం - హరిమర్కట హ్రీం మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం - సర్వత్ర విజయం మే కురుకురు స్వాహా ।
 సంసృష్టం ధన ముభయం సమాకృత
 మస్మభ్యం దత్తాం వరుణశ్చ మన్యుః

భియందధానా హృదయేషు శత్రవః

పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

4. ఓంహ్రీంశ్రీంఆంహ్రీంక్రోం ఓంఓం యంయం రంరం ఖేంఖేం
రోహంతు సర్వబీజా న్యవ బ్రహ్మ ద్విషోజహి
ఖేంఖేం రంరం యంయం ఓం ఓం
ఆం హరిమర్కట హ్రీం మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం - సర్వత్ర విజయం మే కురుకురు స్వాహా ।
త్వం హిమన్యో అభిభూత్యోజాః
స్వయం భూర్భామో అభిమాతి షాహః
విశ్వచర్షణి స్సహురిస్సహా వానస్మా స్వోజఃపృతనా సుధేహి
ఓంహ్రీంశ్రీంఆంహ్రీంక్రోం ఓంఓం యంయం రంరం ఖేంఖేం
రోహంతు సర్వబీజాన్యవ బ్రహ్మ ద్విషోజహి
ఖేంఖేం రంరం యంయం ఓం ఓం
ఆం హరిమర్కట హ్రీం మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం - సర్వత్ర విజయం మే కురుకురు స్వాహా ।
సంసృష్టం ధన ముభయం సమాకృత
మస్మభ్యం దత్తాం వరుణశ్చ మన్యుః
భియందధానా హృదయేషు శత్రవః
పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

5. ఓంహ్రీంశ్రీంఆంహ్రీంక్రోం ఓంఓం యంయం రంరం ఖేంఖేం
రోహంతు సర్వబీజా న్యవ బ్రహ్మ ద్విషోజహి

ఖేంఖేం రంరం యంయం ఓం ఓం

ఆం హరిమర్కట ప్రీం మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం - సర్వత్ర విజయం మే కురుకురు స్వాహా ।

అభాగ సన్నపపరేతో అస్మిత వక్రత్వాత విషస్య ప్రచేతః

తంత్యా మన్యో అక్రతుర్జిహీశాహం

స్వాతనూర్చల దేయాయ మేహి ।

ఓంప్రీంశ్రీంఆంప్రీంక్రోం ఓంఓం యంయం రంరం ఖేంఖేం

రోహంతు సర్వబీజాన్యవ బ్రహ్మ ద్విషోజహి

ఖేంఖేం రంరం యంయం ఓం ఓం

ఆం హరిమర్కట ప్రీం మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం - సర్వత్ర విజయం మే కురుకురు స్వాహా ।

సంసృష్టం ధన ముభయం సమాకృత

మస్మభ్యం దత్తాం వరుణశ్చ మన్యుః

భియందధానా హృదయేషు శత్రవః

పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

6. ఓంప్రీంశ్రీంఆంప్రీంక్రోం ఓంఓం యంయం రంరం ఖేంఖేం

రోహంతు సర్వబీజాన్యవ బ్రహ్మ ద్విషోజహి

ఖేంఖేం రంరం యంయం ఓం ఓం

ఆం హరిమర్కట ప్రీం మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం - సర్వత్ర విజయం మే కురుకురు స్వాహా ।

అయంతు అస్మృపమే హ్యర్వాఙ్మతీచీన స్సహురే

విశ్వధాయః । మన్యో వజ్రిన్నభి

మామావపుత్స్వహనా వదస్యూన్మత బోధ్యాపేః
 ఓంహ్రీంశ్రీంఆంహ్రీంక్రోం ఓంఓం యంయం రంరం ఘేంఘేం
 రోహంతు సర్వబీజాన్యవ బ్రహ్మ ద్విషోజహి
 ఘేంఘేం రంరం యంయం ఓం ఓం
 ఆం హరిమర్కట హ్రీం మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం - సర్వత్ర విజయం మే కురుకురు స్వాహా ।
 సంస్మష్టం ధన ముభయం సమాకృత
 మస్మభ్యం దత్తాం వరుణశ్చ మన్యుః
 భియందధానా హృదయేషు శత్రవః
 పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

7. ఓంహ్రీంశ్రీంఆంహ్రీంక్రోం ఓంఓం యంయం రంరం ఘేంఘేం
 రోహంతు సర్వబీజాన్యవ బ్రహ్మ ద్విషోజహి
 ఘేంఘేం రంరం యంయం ఓం ఓం
 ఆం హరిమర్కట హ్రీం మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం - సర్వత్ర విజయం మే కురుకురు స్వాహా ।
 అభి ప్రేహి దక్షిణతో భవా మేఽధా
 వృత్రాణి జంఘనావ భూరి । జుహోమితే ధరుణం
 మధ్వో అగ్రముఖా ఉపాంశు ప్రథమాపి బావ ।
 ఓంహ్రీంశ్రీంఆంహ్రీంక్రోం ఓంఓం యంయం రంరం ఘేంఘేం
 రోహంతు సర్వబీజాన్యవ బ్రహ్మ ద్విషోజహి
 ఘేంఘేం రంరం యంయం ఓం ఓం
 ఆం హరిమర్కట హ్రీం మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం - సర్వత్ర విజయం మే కురుకురు స్వాహా ।
 సంసృష్టం ధన ముభయం సమాకృత
 మస్మభ్యం దత్తాం వరుణశ్చ మన్యుః
 భియందధానా హృదయేషు శత్రవః
 పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

8. ఓంహ్రీంశ్రీంఆంహ్రీంక్రోం ఓంఓం యంయం రంరం ఖే
 రోహంతు సర్వబీజా న్యవ బ్రహ్మ ద్విషోజహి
 ఖేంఖేం రంరం యంయం ఓం ఓం
 ఆం హరిమర్కట హ్రీం మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం - సర్వత్ర విజయం మే కురుకురు స్వాహా ।
 త్వయా మన్యో సరథ మారుజంతో
 హర్షమాణాసో ధృషితా మరుత్వః । తిగ్మేషవ ఆయుధా
 సంశిశానా । అభిప్రయంతు నరో అగ్నిరూపాః ।
 ఓంహ్రీంశ్రీంఆంహ్రీంక్రోం ఓంఓం యంయం రంరం ఖే
 రోహంతు సర్వబీజా న్యవ బ్రహ్మ ద్విషోజహి
 ఖేంఖేం రంరం యంయం ఓం ఓం
 ఆం - హరిమర్కట హ్రీం మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం - సర్వత్ర విజయం మే కురుకురు స్వాహా ।
 సంసృష్టం ధన ముభయం సమాకృత
 మస్మభ్యం దత్తాం వరుణశ్చ మన్యుః
 భియందధానా హృదయేషు శత్రవః
 పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

9. ఓంహ్రీంశ్రీంఆంహ్రీంక్రోం ఓంఓం యంయం రంరం ఖేంఖేం
 రోహంతు సర్వబీజా న్యవ బ్రహ్మ ద్విషోజహి
 ఖేంఖేం రంరం యంయం ఓం ఓం
 ఆం హరిమర్కట హ్రీం మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం - సర్వత్ర విజయం మే కురుకురు స్వాహా ।
 అగ్నిరివ మన్యోత్విషిత స్సహస్వ సేనానీర్న
 స్సహరే హూత ఏధి । హత్వాయ శత్రూన్విభజస్వ
 వేద ఓజోమిమానో విమృధో నుదస్వ
 ఓంహ్రీంశ్రీంఆంహ్రీంక్రోం ఓంఓం యంయం రంరం ఖేంఖేం
 రోహంతు సర్వబీజా న్యవ బ్రహ్మ ద్విషోజహి
 ఖేంఖేం రంరం యంయం ఓం ఓం
 ఆం - హరిమర్కట హ్రీం మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం - సర్వత్ర విజయం మే కురుకురు స్వాహా ।
 సంస్మష్టం ధన ముభయం సమాకృత
 మస్మభ్యం దత్తాం వరుణశ్చ మన్యుః
 భియందధానా హృదయేషు శత్రవః
 పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥
10. ఓంహ్రీంశ్రీంఆంహ్రీంక్రోం ఓంఓం యంయం రంరం ఖేంఖేం
 రోహంతు సర్వబీజా న్యవ బ్రహ్మ ద్విషోజహి
 ఖేంఖేం రంరం యంయం ఓం ఓం
 ఆం హరిమర్కట హ్రీం మర్కటాయ స్వాహా ।

క్రోం - సర్వత్ర విజయం మే కురుకురు స్వాహా ।
 సహస్వ మన్యో అభిమాతి మస్మే రుజన్మృణన్
 ప్రమృణ ప్రేహి శత్రూన్ । ఉగ్రంతే పాజో
 నన్వారు రుధ్రే వశీ వశం నయన ఏకజత్వం ।
 ఓంహ్రీంశ్రీంఆంహ్రీంక్రోం ఓంఓం యంయం రంరం భేంభే
 రోహంతు సర్వబీజా న్యవ బ్రహ్మ ద్విషోజహి
 భేంభేం రంరం యంయం ఓం ఓం
 ఆం హరిమర్కట హ్రీం మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం - సర్వత్ర విజయం మే కురుకురు స్వాహా ।
 సంసృష్టం ధన ముభయం సమాకృత
 మస్మభ్యం దత్తాం వరుణశ్చ మన్యుః
 భియందధానా హృదయేషు శత్రవః
 పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

11. ఓంహ్రీంశ్రీంఆంహ్రీంక్రోం ఓంఓం యంయం రంరం భేంభే
 రోహంతు సర్వబీజా న్యవ బ్రహ్మ ద్విషోజహి
 భేంభేం రంరం యంయం ఓం ఓం
 ఆం హరిమర్కట హ్రీం మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం - సర్వత్ర విజయం మే కురుకురు స్వాహా ।
 ఏకో బహూనా మసిమన్య వీళితో విశం విశం
 యుధయే సంశిశాధి । అకృత్త రుక్తయా యుజావయ
 ద్యుమంతం ఘోషం విజయాయ కృణ్మహే ।
 ఓంహ్రీంశ్రీంఆంహ్రీంక్రోం ఓంఓం యంయం రంరం భేంభే

రోహంతు సర్వబీజా న్యవ బ్రహ్మ ద్విషోజహి
 ఖేంఖేం రంరం యంయం ఓం ఓం
 ఆం - హరిమర్కట హ్రీం మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం - సర్వత్ర విజయం మే కురుకురు స్వాహా ।
 సంస్పృష్టం ధన ముభయం సమాకృత
 మస్మభ్యం దత్తాం వరుణశ్చ మన్యుః
 భియందధానా హృదయేషు శత్రవః
 పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

12. ఓంహ్రీంశ్రీంఆంహ్రీంక్రోం ఓంఓం యంయం రంరం ఖేంఖేం
 రోహంతు సర్వబీజా న్యవ బ్రహ్మ ద్విషోజహి
 ఖేంఖేం రంరం యంయం ఓం ఓం
 ఆం హరిమర్కట హ్రీం మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం - సర్వత్ర విజయం మే కురుకురు స్వాహా ।
 విజేష కృదింద్ర ఇవానవ బ్రవోస్మాకం మన్యో
 అధిపాభవేహ । ప్రియంతే నామ నహురే గృణీమసి
 విద్యాత ముత్సం యత ఆ బభూధ ।
 ఓంహ్రీంశ్రీంఆంహ్రీంక్రోం ఓంఓం యంయం రంరం ఖేంఖేం
 రోహంతు సర్వబీజా న్యవ బ్రహ్మ ద్విషోజహి
 ఖేంఖేం రంరం యంయం ఓం ఓం
 ఆం - హరిమర్కట హ్రీం మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం - సర్వత్ర విజయం మే కురుకురు స్వాహా ।

సంసృష్టం ధన ముభయం సమాకృత
మస్మభ్యం దత్తాం వరుణశ్చ మన్యుః
భియందధానా హృదయేషు శత్రవః
పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

13. ఓంహ్రీంశ్రీంఆంహ్రీంక్రోం ఓంఓం యంయం రంరం ఖేంఖేం
రోహంతు సర్వబీజా న్యవ బ్రహ్మ ద్విషోజహి
ఖేంఖేం రంరం యంయం ఓం ఓం
ఆం - హరిమర్కట హ్రీం మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం - సర్వత్ర విజయం మే కురుకురు స్వాహా ।
ఆభూత్యా సహజా వజ్రసాయక సహో
భిభర్ష్య భిభూత ఉత్తరం । కృత్వానో మన్యో సహమేద్యేధి
మహా ధనస్య పురుహూత సంసృజి ।
ఓంహ్రీంశ్రీంఆంహ్రీంక్రోం ఓంఓం యంయం రంరం ఖేంఖేం
రోహంతు సర్వబీజా న్యవ బ్రహ్మ ద్విషోజహి
ఖేంఖేం రంరం యంయం ఓం ఓం
ఆం - హరిమర్కట హ్రీం మర్కటాయ స్వాహా ।
క్రోం - సర్వత్ర విజయం మే కురుకురు స్వాహా ।
సంసృష్టం ధన ముభయం సమాకృత
మస్మభ్యం దత్తాం వరుణశ్చ మన్యుః
భియందధానా హృదయేషు శత్రవః
పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

14. ఓంహ్రీంశ్రీంఆంహ్రీంక్రోం ఓంఓం యంయం రంరం ఖేంఖేం
 రోహంతు సర్వబీజా న్యవ బ్రహ్మ ద్విషోజహి
 ఖేంఖేం రంరం యంయం ఓం ఓం
 ఆం హరిమర్కట హ్రీం మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం - సర్వత్ర విజయం మే కురుకురు స్వాహా ।
 సంసృష్టం ధన ముభయం సమాకృత
 మస్మభ్యం దత్తాం వరుణశ్చ మన్యుః ।
 భియందధానా హృదయేషు శత్రవః
 పరాజితాసో అపనిలయంతాం ।
 ఓంహ్రీంశ్రీంఆంహ్రీంక్రోం ఓంఓం యంయం రంరం ఖేంఖేం
 రోహంతు సర్వబీజా న్యవ బ్రహ్మ ద్విషోజహి
 ఖేంఖేం రంరం యంయం ఓం ఓం
 ఆం - హరిమర్కట హ్రీం మర్కటాయ స్వాహా ।
 క్రోం - సర్వత్ర విజయం మే కురుకురు స్వాహా ।
 సంసృష్టం ధన ముభయం సమాకృత
 మస్మభ్యం దత్తాం వరుణశ్చ మన్యుః
 భియందధానా హృదయేషు శత్రవః
 పరాజితాసో అపనిలయంతాం ॥

పునశ్చ దిగ్విజయాది దిగ్విమోక, ధ్యాన, పంచోప
 చార పూజాశ్చ కుర్యాత్ ॥

పురశ్చరణకాలే యంత్రపూజా విధానమ్

ఏవం గుణ విశేషణ విశిష్టాయాం శుభతిథౌ మమ సర్వ
కార్యసాధనార్థం మన్యుదేవతా ముద్దిశ్య మన్యు దేవతా ప్రీత్యర్థం
రుద్రయామకోక్త ప్రకారేణ యావచ్ఛక్తి కలశ పూజాం, ఆవరణ
పూజాం, యంత్ర పూజాంచ అంగన్యాస, కరన్యాస, దశవిధ
మాతృకాన్యాసం అభీష్టార్థంచ కరిష్యే ।

స్యోనా పృథివీ భవానురక్షరా నివేశనీ యచ్ఛా న శ్శర్వ
సప్రధాః ఇతి భూమిం సంప్రార్థ్య.

ఓం భూర్భువస్సువః తత్స వితుర్వ రేణ్యం భర్గో దేవస్య
ధీమహి ధియో యోనః ప్రచోదయోత్.

భూమి ర్భుమ్నా ద్యౌర్వరుణాంతరిక్షం

మహిత్యా ఉపస్థేతే దేవ్యదితేగ్ని

మన్నా ద్యా యాధధే.

ఆయంగౌః పృశ్ని రక్రమీ దసన న్మాతరం పునః

పితరం చ ప్రయజ్ త్నువః త్రిగ్ంశద్ధామ విరాజతి

వాక్పతంగాయ శిశ్రియే ప్రత్యస్యవహద్యుభిః

అపక్రామంతు భూతాద్యా స్సర్వే తే భూమిభారకాః

ఏతేషా మవిరోధేన బ్రహ్మకర్మ సమారభే.

త్రిభిః ప్రాణయామం కృత్వా, ఛోదీకయా తారత్రయ పూర్వకం
పూర్వాది దశదిగ్బంధనం కృత్వా, కూర్మాసనం పరికల్ప్య, కూర్మ
యంత్రం విలిఖేత్.

చతుష్కోణం విలిఖే చ్చక్రం ముఖే హ్రీంకార మేవ చ ।

పృష్ఠే మన్మథబీజం చ చతుష్కోణే తు తారకమ్ ।

మ ధ్యేహం ఫట్ క్రియాసాధ్యం భవే త్కోటి గుణాధికమ్ ॥
తదుపరి స్థిత్యా, పాశుపతీ ముద్రేణ అగ్ని ప్రాకారాంతం కృత్వా,
దహన, ప్లావన, పిండికరణ, దేహసంస్థాపన, ప్రాణ ప్రతిష్ఠాం
కరిష్యే, దశవిధ మాతృకాన్యాసం కూర్మాత్, తతః కలశం సంస్థాప్య,
కలశ పూజా ।

మన్యుసూక్త పురశ్చరణకు గ్రామ మధ్యము, నదీ తీరము,
తటాకము, అశ్వత్థ సన్నిధి, దేవాలయము, స్మశానము అనుగుణ
ప్రదేశములు, అక్కడ గోమయముతో అలికి, ముగ్గులువేసి,
దానిపైన పూలతో, పండ్లతో చిగురుటాకులతో నింపి, వస్త్రము
వేసి మంటపమును నిర్మించవలెను. దాని మధ్య పంచ ధాన్య
ములను వేయవలెను. మాష, తిల, చణక, అరక, వ్రీహి,
గోధుమాదు లీ ధాన్యములు. వీటిపై రాగిచెంబు నుంచవలెను.
ఇందు పంచరత్నాలను, పంచత్వక్కులను, పంచపల్లవములను,
పంచ మృత్తికలను, పంచ గవ్యములను, పంచామృతములను,
శతౌషధులను, నవతంతువులను, దర్బలను, పుణ్యతీర్థ జల

ములను ఆయా మంత్రములతో కలశమున ఉంచవలెను. తర్వాత క్రొత్త వస్త్రముతో దీనిని కప్పవలెను. స్వర్ణముతో మన్యు మూర్తిని చేయించి అగ్ని తప్తతాడనాది దోష పరిహారార్థము “అగ్ని సప్తం” అను ఏడు ఋక్కులతో పంచగవ్యములతో, పంచా మృతములతో స్నానముచేసి, ప్రాణప్రతిష్ఠ చేయవలెను. దీనిని కలశముపై ఉంచి పీఠపూజ నీ క్రింద మంత్రములతో చేయ వలెను.

ఐం కామగిరిపీఠ శ్రీపాదుకాం పూజాయామి నమః
 క్లీం జాలంధరపీఠ శ్రీపాదుకాం పూజాయామి నమః
 సౌః పూర్ణగిరిపీఠ శ్రీపాదుకాం పూజాయామి నమః

తర్వాత ‘సంసృష్టం ధనం’ అను ఋక్కుతో ఐదు తడవలు రేచకము, ఎనిమిది తడవలు పూరకము, పండ్రెండు తడవలు కుంభకమును చేసి, మేల్కొల్లిన కుండలినీశక్తిని పైకి లేపి, మూలా ధారమయిన మూడు ప్రదక్షిణలను గావించవలెను. ఆపైన అనాహతమును దాటి, విశుద్ధి చక్రమున ప్రాణమును నిరోధించి, ఆజ్ఞాచక్రము వరకు ధ్యానముచేసి, బ్రహ్మరంధ్రమున తటితోటి విడంబనుడైన దేవుని సర్వాభరణ భూషితాంగ ఛత్రచామర సపరివార అధిదేవతా ప్రత్యధి దేవతా సహిత శక్తులతో కలసి యున్నట్లు భావన చేయవలెను. ఆవరణ దేవతలతో నున్న దేవుని ధ్యానించనగును. ఎడమ నాసాపుటమునుంచి గాలిని వదలుచు పంచవర్ణ రంగవల్లిపై రచించిన సింహాసనమున నున్నది, నవ ధాన్యములపైగల కలశముల మీద నవ వస్త్ర

యుగ్మములపై పల్లవసహిత నారికేళము మీద నున్నది యగు
యంత్రమును ఆవాహన చేయవలెను.

ఆవాహనాది షణ్ముద్రలను ప్రదర్శించవలెను. మన్యువగు
ఇంద్రుని ఆవాహనచేసి, పాశాంకుశ సంపుటిత ప్రణవము గల
భువనేశ్వరీ మంత్రముతో పంచభూతములకు చెంది ఐదు బీజా
క్షరములతో నుండినది, ఇరువది నాలుగు తత్త్వములతో నున్నది
యగు ప్రాణప్రతిష్ఠ చేయవలెను. తర్వాత పంచోపచారములతో
పూజించవలెను. పిమ్మట శంఖ, చక్ర, ఖడ్గ, ఖేటక, బాణ, ముసల,
పద్మ, కంఠ, యోని, మహా త్రిఖండాయోని, సురఖ, నారాచ,
భూచరి, భేచరి అను పదునాలుగు ముద్రలను ప్రదర్శించవలెను.
అపై

అత్యుగ్ర హాలాహల హేళిరుద్రం
పంచాననం చంద్రతుషార వర్షమ్ ।
ఉమాసఖం శోభి భుజంగ భూషణం
శ్రీ నీలకంఠం హృది భావయామి ॥

అని ధ్యానించవలెను. తర్వాత పూజ నారంభించనగును.

గం గణపతయే నమః, గుం గురుభ్యో నమః,
క్షం క్షేత్రపాలకాయ నమః, సం సరస్వత్యై నమః,
వం వటుకాయ నమః, యం యోగినీభ్య స్వాహా,
పం పాదుకాయ నమః, దుం దుర్గాయై నమః,

అని చెప్పుచు మూలాధారాది సహస్రారాంతముగా గల చక్రముల
యందు విగ్రహపు పాదమందు న్యాసము చేయవలెను. పూర్వ
ద్వారమున

గం గణపతయే నమః, క్షం క్షేత్రపాలకాయ నమః
అనియు, దక్షిణ ద్వారమున

వీం వీరభద్రాయ నమః, చం చండభైరవాయ నమః
అనియు, పశ్చిమ ద్వారమున

శం శరవణభవాయ నమః, ఉం ఉన్మత్త భైరవాయ నమః
అనియు, ఉత్తర ద్వారమున

మం మహాశాస్త్రాయ నమః, వం వటుకభైరవాయ నమః
అనియు పూజించవలెను. ఆపై అష్టదిగ్గజముల పూజ, నీ క్రింది
మంత్రములతో చేయనగును.

ఐరావతాయ నమః, పుండరీకాయ నమః, వాహనాయ
నమః, కుముదాయ నమః, అంజనాయ నమః, పుష్పదంతాయ
నమః, సార్వభౌమాయ నమః, సుప్రతీకాయ నమః

తర్వాత ఈ క్రింది మంత్రములతో అష్టనాగముల పూజ కలదు.

అంగుళీకాయ నమః, తక్షకాయ నమః, వాసుకినే నమః,
పద్మాయ నమః, పుండరీకాయ నమః, శేషాయ నమః, ధృత
రాష్ట్రాయ నమః, ఏలాయ నమః.

పిమ్మట మత్స్య, కూర్మ ముద్రలను ప్రదర్శించి, ముద్రా సహితముగా దేహన్యాసమును చేయనగును.

యస్తే మన్యో...స్వతీ శిరసే, ఋషిముద్రాయ నమః
మన్యురింద్రో...సజోషాః లలాటే, శంఖముద్రాయ నమః
అభీహి...త్వంనః-నేత్రయోః, చక్రముద్రాయ నమః
త్వహిమన్యో...దేహి-నాసికాయాం, ఖడ్గముద్రాయ నమః
అభాగస్సన్...మేహి-శ్రోత్రయోః, ఖేటకముద్రాయ నమః
అయంతే....బోధ్యాపేః-వక్త్రే, బాణముద్రాయ నమః
అభిప్రేహి...పిబావ-ముఖే, ముసలముద్రాయ నమః
త్వయామన్యో...రూపాః-భుజయోః, పద్మకంఠముద్రాయ నమః
అగ్నిరివ...నుదస్వ-కంఠే, త్రిఖండా యోనిముద్రాయ నమః
సహస్వ...ఏకజత్వం-హృదయే, యోనిముద్రాయ నమః
ఏకో...కృణ్మహే-కట్యాం, సురభిముద్రాయ నమః
విజేషకృత్...బభూధ-నాభౌ, నారాచముద్రాయ నమః
అభూత్వా...సంస్మజి-గుహ్యే, భూచరిముద్రాయ నమః
సంస్మష్టం...అపనిలయంతాం-పాదయోః ఖేచరిముద్రాయ నమః

ఇట్లు సూక్తములతో వ్యాపకన్యాసము చేసి, అంగన్యాసమును గావింపనగును.

సంస్మష్టం ధన ముభయం	అంగుష్ఠాభ్యాం	నమః
సమాకృత మస్మభ్యం దత్తాం	తర్జనీభ్యాం	నమః
వరుణశ్చ మన్యుః	మధ్యమాభ్యాం	నమః

భియందధానా హృదయేషు	అనామికాభ్యాం	నమః
శత్రవః పరాజితాసః	కనిష్ఠికాభ్యాం	నమః
అపనిలయంతాం	కరతలకరపృష్ఠాభ్యాం	నమః

ఇట్లే హృదయాది న్యాసమును చేయవలెను. తర్వాత భూర్భువస్సు
వరో మితి దిగ్బంధః

ధ్యానం :

జ్వలనార్క ప్రతీకాశం ..... ముఖాంబుజమ్.

పద్మాసనే ..... సర్వాభీష్టకరం పరమ్.

దంష్ట్రాకరాళ ..... నమామ్యహమ్.

ధ్యానమును గావించి జపించవలెను.

కలశపూజచేసి, కలశోదకముతో యాగ ప్రదేశమును, యాగ
ద్రవ్యములను సంప్రోక్షించి, తర్వాత ఆవరణపూజ చేయనగును.

ఆధారశక్త్యై నమః, కూర్మాయ నమః, అనంతాయ నమః,
క్షీరసాగరాయ నమః, శ్వేతద్వీపాయ నమః, కల్పవృక్షాయ నమః,
సువర్ణ మంటపాయ నమః, రత్న సింహాసనాయ నమః

పీఠమునకు గల ఆగ్నేయకోణము నుంచి క్రమముగా

ధర్మాయ నమః, అధర్మాయ నమః, జ్ఞానాయ నమః,
వైరాజ్యాయ నమః, విద్యాతత్త్వాయ నమః, కాలతత్త్వాయ నమః,
కందాయ నమః, మూలాయ నమః, నాళాయ నమః, పత్రేభ్యో
నమః, కేసరేభ్యో నమః, వల్లికాయ నమః.

కర్ణికామధ్యే సూర్యమండలాయ నమః, సూర్యమండలాధి
పతయే నమః, ఇలాయ నమః, సోమమండలాధిపతయే నమః,
వహ్నిమండలాయ నమః, వహ్ని మండలాధిపతయే నమః,
బ్రహ్మమండలాయ నమః, బ్రహ్మమండలాధిపతయే నమః,
విష్ణుమండలాయ నమః, విష్ణుమండలాధిపతయే నమః,
రుద్రమండలాయ నమః, రుద్రమండలాధిపతయే నమః.

కమల పత్రములయందు --

విష్ణుశక్త్యై నమః, మహాలక్ష్మ్యై నమః, సరస్వత్యై నమః, మత్త్యై
నమః, రత్త్యై నమః, తుష్ట్యై నమః, పుష్ట్యై నమః

యంత్ర మధ్యమున - మన్యుమూర్తయే నమః

అని పూజించి మన్యు యంత్రమును లిఖించవలెను.

యంత్రోద్ధారము నిదివరకే చెప్పితిమి.

మొదటి ఋక్కు నుచ్చరించుచు పుష్పాంజలితో మన్యుదేవత
నావాహన చేయవలెను. తర్వాత ప్రాణప్రతిష్ఠ చేసి షణ్ముద్రలను
ప్రదర్శించవలెను. వృత్తమండలాసనమున మన్యుమూర్తిని
ప్రతిష్ఠించి, వెనుక చెప్పినరీతిగా ఆసనాదులను సమర్పించ
నగును. ఆవాహనము, ఆసనము, పాద్యము, అర్ఘ్యము,
ఆచమనీయము, స్నానము, వస్త్రము, అనువాటిని వరుసగా
మొదటి సూక్తములోని ఏడు ఋక్కులతో సమర్పించవలెను.
యజ్ఞోపవీతము, గంధము, పుష్పములు, ధూపము, దీపము,

నైవేద్యము, తాంబూలము అను వాటిని రెండవ సూక్తములోని ఏడు ఋక్కులతో వరుసగా సమర్పించనగును. “హిరణ్య రూపః” (ఋ.వే. - 2.35.10) అను మంత్రముతో సువర్ణపుష్పమును సమర్పించవలెను.

మన్యు సూక్తములలో పదునాలుగు ఋక్కులతో మంత్ర పుష్పము నొసగవలెను.

శ్రియే జాతః శ్రియ ఆ నిరియాయ

శ్రియం వయో జరిత్యభ్యో దధాతి

శ్రియం వసానా అమృతత్వ మాయన్

భవంతి సత్త్యా సమిథా మితద్రౌ. (ఋ.వే. 9.94.4)

శ్రియం ఏవైనం శ్రియ మాదధాతి

సతతం ఋచా వషట్కృత్యై

సందత్యై సంధీయతే ప్రజయా పశుభిః య ఏవం వేద.

మహాదేవ్యై చ విద్మహే విష్ణుపత్యై చ ధీమహి ।

తన్నో లక్ష్మీః ప్రచోదయాత్ ॥

అని ఉచ్చరించుచు నీరాజనమును సమర్పించవలెను.

యంత్రకర్ణికో వృత్త మధ్యమున మన్యుదేవుని పుష్పాంజలితో

పూజించి, వృత్తముపై గల అష్టదిక్కులందు ఋషుల నీరీతిగా అర్పించవలెను.

కశ్యపాయ నమః, ఆత్రయే నమః, భరద్వాజాయ నమః, విశ్వమిత్రాయ నమః, గౌతమాయ నమః, జమదగ్నయే నమః, వశిష్ఠాయ నమః, కపిలాయ నమః.

ఇది ప్రథమావరణార్చన.

తర్వాత షట్కోణములలో ఆగ్నేయ కోణమునుంచి ప్రదక్షిణ క్రమమున నీ క్రింది మంత్రములతో అర్చన గలదు.

వహ్నిమూర్తయే నమః, హృదయం పూజాయామి.

సూర్యమూర్తయే నమః, శిరః పూజాయామి.

సోమమూర్తయే నమః, శిఖాం పూజాయామి.

వాయుమూర్తయే నమః, కవచం పూజాయామి.

సంవర్తమూర్తయే నమః, నేత్రే పూజాయామి.

విద్యున్నూర్తయే నమః, అస్త్రం పూజాయామి.

ఇది ద్వితీయావరణార్చన.

దశదళమున పది అగ్నికళల నీ క్రింది రీతిగా అర్పించవలెను.

ధూమ్రార్చి కళాయై నమః, రూష్మా కళాయై నమః,

జ్వలినీ కళాయై నమః, జ్వాలినీ కళాయై నమః,

విస్ఫులింగినీ కళాయై నమః, సుశ్రీ కళాయై నమః,

హవ్యవాహ కళాయై నమః, కవ్యవాహకళాయై నమః,

ఇది తృతీయావరణార్చన.

ఆపైన ద్వాదశ దశములలో సూర్యకళల నిట్లు అర్చించవలెను.

తపినీ కళాయై నమః, తాపినీ కళాయై నమః, ధూమ్రా
కళాయై నమః, మరీచి కళాయై నమః, జ్వలినీ కళాయై నమః,
జ్వలినీ కళాయై నమః, రుచి కళాయై నమః, సుషుమ్నా కళాయై
నమః, భోగదా కళాయై నమః, విశ్వా కళాయై నమః, బోధినీ
కళాయై నమః, ధారిణీ కళాయై నమః, క్షమా కళాయై నమః,
ఇది చతుర్థావరణార్చన.

ఆ పిమ్మట షోడశదశములలో చంద్రకళల పూజ నిట్లు
చేయవలెను.

అమృత కళాయై నమః, మానదా కళాయై నమః, పూషా
కళాయై నమః, తుష్టి కళాయై నమః, పుష్టి కళాయై నమః,
రతీ కళాయై నమః, ధృతీ కళాయై నమః, శశినీ కళాయై నమః,
చంద్రికా కళాయై నమః, కాంతి కళాయై నమః, జ్యోత్స్నా కళాయై
నమః, శ్రీ కళాయై నమః, ప్రీతి కళాయై నమః, అంగదా
కళాయై నమః, పూర్ణా కళాయై నమః, పూర్ణామృత కళాయై
నమః.

ఇది పంచమావరణార్చన.

తర్వాత అష్టదశములందు అణిమాది విభూతుల నిట్లు
అర్చించనగును.

అణిమాయై నమః, మహిమాయై నమః, గరిమాయై నమః,
లఘిమాయై నమః, ప్రాప్త్యై నమః, ప్రాకాప్త్యై నమః, ఈశిత్వాయై
నమః, వశిత్వాయై నమః.

ఇది ఆరవ అవరణకు గల అర్చన.

ఆపైన ఆగ్నేయదశము నుంచి తూర్పుదిక్కు వరకు ఇట్లు
పూజించవలెను.

ఇంద్రాయ నమః, ఆగ్నయే నమః, యమాయ నమః,
నిర్భతయే నమః, వరుణాయ నమః, వాయవే నమః, కుబేరాయ
నమః, ఈశానాయ నమః.

ఇది సప్తమావరణార్చన.

తర్వాత అష్టదిక్పాలకుల ఆయుధములను పూజించనగును.

వజ్రాయుధాయ నమః, శక్తాయుధాయ నమః, దండాయు
ధాయ నమః, ఖడ్గాయుధాయ నమః, పాశాయుధాయ నమః,
ధ్వజాయుధాయ నమః, గదాయుధాయ నమః, త్రిశూలాయు
ధాయ నమః

ఇది అష్టమావరణార్చన.

మరల తాపస మన్యువును పంచోపచారములతో పూజించి,
మన్యుసూక్తములను రెండింటిని పదునాలుగు పర్యాయములు
జపించవలెను. తర్వాత ఋక్సంపుటీకరణముతో జపమున్నది.

లఘుపూజ

పూర్వమువలె సంకల్పముచేసి, కరన్యాస అంగన్యాసములను గావించి, ధ్యానించి, యంత్రమును శుద్ధి చేయవలెను. పుష్పములతో పీఠపూజ చేయవలెను.

ఓం ఆధారశక్త్యై నమః, ఓం కూర్మాయ నమః, ఓం వరాహాయ నమః, ఓం భూఃపీఠాయ నమః, ఓం భువఃపీఠాయ నమః, ఓం సువఃపీఠాయ నమః, ఓం భూర్భువస్సు వః పీఠాయ నమః

ఇట్లు పీఠపూజ చేసి, పీఠమున యంత్రమును నిలిపి, పుష్పములతో దేవతనావాహన చేసి, దశముద్రలను ప్రదర్శించి, ప్రాణప్రతిష్ఠ గావింపవలెను. ఒక్కొక్క ఋక్కుతో వరుసగా ఆవాహనము, ఆసనము, పాద్యము, అర్ఘ్యము, ఆచమనీయము, స్నానము, వస్త్రము, యజ్ఞోపవీతము, గంధము, పుష్పము, ధూపము, దీపము, నైవేద్యము, తాంబూలము అనువాటిని సమర్పించవలెను. మంత్రపుష్ప, ప్రదక్షిణ నమస్కారముల నర్పించనగును.

తర్వాత వృత్తమధ్యమున

ఓం తపోమూర్తయే నమః, ఓం మన్యుమూర్తయే నమః అని పుష్పాక్షతలతో పూజించవలెను. దీనిపైన ఎనిమిది దిక్కుల యందు

దేవాయ నమః, ఋషయే నమః, కశ్యపాయ నమః, అత్రయే నమః, భరద్వాజ నమః, విశ్వమిత్రాయ నమః, గౌతమాయ నమః, జమదగ్నయే నమః, వశిష్ఠాయ నమః, కపిలాయ నమః,

అని అక్షితలతో మొదటి ఆవరణ పూజయున్నది. షట్కోణ ములలో ఆగ్నేయ దిక్కునుంచి వరుసగా -

వహ్నిమూర్తయే నమః, హృదయం పూజాయామి.

సూర్యమూర్తయే నమః, శిరః పూజాయామి.

సోమమూర్తయే నమః, శిఖాం పూజాయామి.

వాయుమూర్తయే నమః, కవచం పూజాయామి.

సంవర్తమూర్తయే నమః, నేత్రౌ పూజాయామి.

విద్యున్మూర్తయే నమః, అస్త్రం పూజాయామి.

ఇది రెండవ ఆవరణ పూజ.

తర్వాత దశ దశములలో ఆగ్నేయ దిక్కునుంచి అగ్ని కళలను పూజించనగును.

ధూమ్రార్చి కళాయై నమః, రూష్మా కళాయై నమః, జ్వలినీ కళాయై నమః, జ్వాలినీ కళాయై నమః, విస్ఫులింగినీ కళాయై నమః, సుశ్రీ కళాయై నమః, సురూపా కళాయై నమః, కపిలా కళాయై నమః, హవ్యవాహ కళాయై నమః, కవ్యవాహ కళాయై నమః

అను పూజతో తృతీయావరణార్చన ముగియును. ద్వాదశ దశములలో ఆగ్నేయ దిక్కునుంచి వరుసగా సూర్యకళల పూజ చేయవలెను.

ఓం తపినీ కళాయై నమః, తాపినీ కళాయై నమః, ధూమ్రా కళాయై నమః, మరీచి కళాయై నమః, జ్వాలినీ కళాయై నమః, రుచి కళాయై నమః, సుషుమ్నా కళాయై నమః, భోగదా కళాయై నమః, విశ్వా కళాయై నమః, బోధినీ కళాయై నమః, ధారిణీ కళాయై నమః, క్షమా కళాయై నమః, దీనితో చతుర్థావరణ పూజ ముగియును. పిమ్మట షోడశ దశములపై చంద్రకళలను పూజించవలెను.

అమృత కళాయై నమః, మానదాకళాయై నమః, వూషా కళాయై నమః, తుష్టి కళాయై నమః, పుష్టి కళాయై నమః, రతీ కళాయై నమః, ధృతి కళాయై నమః, శశినీ కళాయై నమః, చంద్రికా కళాయై నమః, కాంతి కళాయై నమః, జ్యోత్స్నా కళాయై నమః, శ్రీ కళాయై నమః, ప్రీతి కళాయై నమః, అంగదా కళాయై నమః, పూర్ణా కళాయై నమః, పూర్ణతా కళాయై నమః ఇది పంచమావరణార్చన.

తర్వాత అష్టదశములందు అణిమా, మహిమా, గరిమా, లఘిమా, ప్రాప్తి, ప్రాకామ్య, ఈశిత్వ, వశిత్వ సిద్ధులను పూజించుట ఆరవ ఆవరణార్చన. భూపురమున గల మొదటి

వీధిలో తూర్పునుంచి వరుసగా ఇంద్రాది దిక్పాలురను పూజించుట ఏడవ ఆవరణార్చన.

తర్వాత తాపస మన్యువును పంచోపచారములతో పూజించి సూక్తములను పదునాలుగు పర్యాయములు పఠించవలెను.

తర్వాత గుహ్యతి గుహ్య గోప్తా త్వం గృహాణాస్మత్త్వతం జపమ్. సిద్ధి ర్భవతు మే దేవ త్వ త్రప్తసాదాత్ పరమేశ్వర.

ఈ రీతిగా ప్రతిదినము జపము చేయవలెను.

దేవాలయము, నదీతీరము, బిల్వమూలము, మనోహర స్థలము, గ్రామమునకు వెలుపలగాని జపముచేయుట ఉత్తమము. మధువుతో కలిపిన నువ్వులతో జపములోని దశాంశము హోమము. దీనిలో దశాంశము తర్పణము, ఇందులో పడవ వంతు బ్రాహ్మణ భోజనము గావించి మన్యుదేవుడు ప్రసన్నుడగును.

కామ్య ప్రయోగములు

మహాశత్రు పరాభవార్థే ద్వాదశ సహస్రం జపేత్. సామాన్య శత్రుపరాభవార్థే ద్వాదశ శతం కుర్యాత్. విభీతక సమిద్ధిః ప్రత్యహం జపదశాంశం హునేత్. రాజవశ్యార్థే గ్రామమధ్యే ద్వాదశ శతం జపేత్. లోకవశ్యార్థే తథైవ. దుష్టశత్రుప్రయుక్త

కృత్యా పరిహారార్థే ఋక్పరిమిత సహస్రం జపేత్. ఔదుంబర
సమిద్భిః పంచశాఖాద్యైః దుగ్ధేన హోమః రోగనివృత్తి, లక్ష్మీ
ప్రాప్తి, వంధ్యా నివృత్తి, అపమృత్యు నివారణాదీనాం ప్రయోగాని.

దీక్షా ప్రకరణము

జపాంతరేణ గంధ పుష్ప తిలాక్షత దూర్వాంకుర సహిత
దశాంశం తర్పణం కృత్వా, కలశం నిక్షిప్య, తస్య దక్షిణభాగే
హోమార్థం కుండం పరికల్ప్య. గోమయే నోపలిప్య, రంగవల్ల్యా
దిభి రలంకృత్య, తత్పశ్చిమభాగే ఆచార్య సుపవేశ్య, సంకల్ప్య,
పూర్వోక్తతిథౌ యజమాన ఆచార్య సహిత సర్వే బ్రాహ్మణాః,
ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభి వృద్ధ్యర్థం మన్యుదేవతా ప్రీత్యర్థం పుర
శ్చరణాంగ ప్రేరణాఖ్యం కర్మ కర్తుం స్థండిలోల్లేఖనాద్యగ్ని
ప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యే. తత్ర దేవతా మిత్యాది చక్షుషీ ఆద్యేన
మన్యుసూక్త చతుర్దశ మంత్రాః సమిధాఖ్య చరు ప్రీహి తిల
ద్రవ్యై శ్చరుషేణేత్యాది చక్షుష్యంతం కృత్వా, మన్యుసూక్త చతుర్దశ
ఋగ్భిః తర్పణ దశాంశం హోమం కృత్వా, స్విష్టకృదాది హోమ
శేషం సమాప్య, ఆచార్య సహితం సర్వ ఋత్విగ్భిః వస్త్ర మండల
ఛత్ర పాదుకా అంగుళ్యాభరణ హిరణ్య గోభూ తాంబూల
దక్షిణైః సంపూజ్య, ఆచార్యస్య కలశవస్త్రదాసం కృత్వా, దశ

దానాని కృత్వా, హోమ దశాంశం బ్రాహ్మణభోజనం కుర్యాత్.
ఆశీర్వాదం గృహీత్వా బంధుభిః సహ స్వయం భుజేత్.

సంసృష్ట మిత్యసృ మంత్రస్య తాపనపుత్రో మన్యు ఋషిః,
మన్యుర్దేవతా జగతీధందః, మమ శత్రుపలాయనార్థే జపే
వినియోగః.

సంసృష్టం ధన ముభయం సమాకృతం-అంగుష్ఠాభ్యాం నమః.
అస్మభ్యం దత్తాం వరుణాశ్చ మన్యుః-తర్జనీభ్యాం నమః.
భియందధానా హృదయేషు శత్రవః-మధ్యమాభ్యాం నమః.
పరాజితాసో అపనిలయంతాం-అనామికాభ్యాం నమః.
సంసృష్టం.....మన్యుః-కనిష్ఠికాభ్యాం నమః.

భియందధానా..... అపనిలయంతాం-కరతలకర పృష్ఠాభ్యాం
నమః.

ధ్యానం :

దంష్ట్రాకరాళ వదనం జ్వాలామాలా శిరోరుహమ్ ।

కపాల మూక్తి కాహస్తం రుద్రమన్యుం నమామ్యహమ్ ॥

తర్వాత పంచోపచార పూజ.

మంత్రము :

ఆం ఈం శ్రీం సంసృష్టం ధన ముభయం సమాకృత
మస్మభ్యం దత్తాం వరుణాశ్చ మన్యుః

భియందధానా హృదయేషు శత్రవః

పరాజితాసో అపనిలయంతామ్ ॥

ఈ మంత్రమును నిత్యము 108 పర్యాయములు జపించవలెను.
పదునాలుగు దినములలో శత్రువులు వీగిపోగలరు.

ఇంద్రియార్థే ప్రశంసార్థే సర్వస్వ మపి దీయతే ।

పరార్థ మణుమాత్రోపి తద్దానం మరణోపమమ్ ॥

జామాతా జరరం జాయా జాతవేదో జలాశయః ।

పూరితా నైవ పూర్యంతే జకారాః పంచ దుర్భరాః ॥

వేదా ధ్వేధా భ్రమం చక్రే కాంతాసు కనకేషు చ ।

తాసు తేష్వప్య నాసక్తః సాక్షా ద్భర్గో నరాకృతిః ॥

ఘోరే కలియుగే ప్రాప్తే సర్వే తే బ్రహ్మవాదినః ।

బ్రహ్మతత్త్వం న జానంతి శిశ్నోదర పరాయణాః ॥

శ్రీ మదాంజనేయాష్టోత్తర శత నామావళి:

ఓం ఆంజనేయాయ నమః
 మహావీరాయ
 హనుమతే
 మారుతాత్మజాయ
 తత్త్వజ్ఞానప్రదాయ
 సీతాదేవీముద్రా
 ప్రదాయకాయ
 అశోకవనికాచ్ఛేత్రే
 సర్వమాయా విభంజనాయ
 సర్వబంధమోక్షే
 రక్షో విధ్వంసకారకాయ ౧౦
 పరవిద్యా పరీహరాయ
 పరశౌర్య వినాశనాయ
 పరమంత్ర నిరాకర్త్రే
 పరయంత్ర ప్రభేదకాయ
 సర్వగ్రహ వినాశినే
 భీమసేన సహాయకృతే
 సర్వ దుఃఖహరాయ
 సర్వ లోకచారిణే
 మనోజవాయ
 పారిజాతద్రుమూలస్థాయ

౨౦

ఓం సర్వమంత్రస్వరూపవతే నమః
 సర్వతంత్ర స్వరూపిణే
 సర్వయంత్రాత్మకాయ
 కపీశ్వరాయ
 మహాకాయాయ
 సర్వరోగహరాయ
 ప్రభవే
 బలసిద్ధికరాయ
 సర్వవిద్యా సంప
 త్ప్రదాయకాయ
 కపిసేనా నాయకాయ ౩౦
 భవిష్యచ్చతురాననాయ
 కుమార బ్రహ్మచారిణే
 రత్నకుండల దీప్తిమతే
 చంచలద్వాలసన్నద్ధ
 లంబమానశిఖోజ్జ్వలాయ
 గంధర్వ విద్యాత త్త్వజ్ఞాయ
 మహా బలపరాక్రమాయ
 కారాగృహ విమోక్షే
 శృంఖలా బంధమోచకాయ
 సాగరోత్తారకాయ

ఓం ప్రాజ్ఞయ నమః ౪౦
రామదూతాయ
ప్రతాపవతే
వానరాయ
కేశరిసుతాయ
సీతాశోక నివారకాయ
అంజనాగర్భ సంభూతాయ
బాలార్క సదృశాననాయ
విభీషణ ప్రియకరాయ
దశగ్రీవ కులాంతకాయ
లక్ష్మణ ప్రాణదాయ ౫౦
వజ్రకాయాయ
మహాద్యుతయే
చిరంజీవినే
రామభక్తాయ
దైత్యకార్య విఘాతకాయ
అక్షహంత్రే
కాలనాభాయ
పంచవక్త్రాయ
మహాతపసే
లంకిణీ భంజనాయ ౬౦
శ్రీమతే
సింహికాప్రాణ భంజనాయ
గంధమాదన శైలస్థాయ

ఓం లంకాపురి విదాహకాయ నమః
 సుగ్రీవ సచివాయ
 ధీరాయ
 శూరాయ
 దైత్యకులాంతకాయ
 వీరార్చితాయ ౭౦
 మహాతేజసే
 రామచూడామణి ప్రదాయ
 కామరూపిణే
 పింగళాక్షాయ
 వార్ధిమైనాక పూజితాయ
 కబళీకృతమార్తాండ
 మండలాయ
 విజితేంద్రియాయ
 రామసుగ్రీవ సంధాత్రే
 మహారావణ మర్ధనాయ
 స్ఫటికాభాయ
 వాగధీశాయ ౮౦
 నవవ్యాకృతి పండితాయ
 చతుర్బాహవే
 దీనబంధవే
 మహాత్మనే
 భక్తవత్సలాయ
 సంజీవన నగాహర్త్రే

ఓం శుచయే నమః
వాగ్మినే
దృఢప్రతాయ
కాలనేమి ప్రమథనాయ ౯౦
హరిమర్కట మర్కటాయ
దాంతాయ
శాంతాయ
ప్రసన్నాత్మనే
శతకంఠ మదాపహృతే
యోగినే
రామకథాలోలాయ
సీతాన్వేషణ పండితాయ

ఓం వజ్రదంష్ట్రాయ నమః
వజ్రనఖాయ ౧౦౦
రుద్రవీర్య సంభవాయ
ఇంద్రజిత్రహితామోఘ
బ్రహ్మాస్త్రవినివారకాయ
పార్థధ్వజాగ్ర సంవాసినే
శరపంజర భేదకాయ
దశబాహవే
లోకపూజ్యాయ
జాంబవత్ప్రీతివర్ధనాయ
సీతాసమేత శ్రీరామపాద
సేవాధురంధరాయ

శ్రీ మదాంజనేయాష్టోత్తర శత నామావళి స్సమాప్తా.

శ్రీ శివాష్టోత్తర శత నామావళిః

ఓం శివాయ నమః
మహేశ్వరాయ
శంభవే
పినాకినే
శశిశేఖరాయ
వామదేవాయ
విరూపాక్షాయ

ఓం కపర్దినే నమః
నీలలోహితాయ
శంకరాయ ౧౦
శూలపాణయే
ఖట్వాంగినే
విష్ణువల్లభాయ
శిపివిష్ణాయ

ఓం అంబికానాథాయ నమః
 శ్రీ కంఠాయ
 భక్తవత్సలాయ
 భవాయ
 శర్వాయ
 త్రిలోకేశాయ ౨౦
 శితికంఠాయ
 శివాప్రియాయ
 ఉగ్రాయ
 కపాలినే
 కామారయే
 అంధకాసుర సూదనాయ
 గంగాధరాయ
 లలాటాక్షాయ
 కాలకాలాయ
 కృపానిధయే ౩౦
 భీమాయ
 పరశు హస్తాయ
 మృగపాణయే
 జటాధరాయ
 కైలాసవాసినే
 కవచినే
 కఠోరాయ
 త్రిపురాంతకాయ
 వృషాంకాయ

ఓం వృషభారూఢాయ నమః ౪౦
 భస్మోద్ధృళిత విగ్రహాయ
 సామప్రియాయ
 సర్వమయాయ
 త్రయీమూర్తయే
 అనీశ్వరాయ
 సర్వజ్ఞాయ
 పరమాత్మనే
 సోమసూర్యాగ్నిలోచనాయ
 హవిషే
 యజ్ఞమయాయ ౫౦
 సోమాయ
 పంచవక్త్రాయ
 సదాశివాయ
 విశ్వేశ్వరాయ
 వీరభద్రాయ
 గణనాథాయ
 ప్రజాపతయే
 హిరణ్యరేతసే
 దుర్ధర్షాయ
 గిరీశాయ ౬౦
 గిరిశాయ
 అనఘాయ
 భుజంగభూషణాయ
 భర్గాయ

ఓం గిరిధన్వినే నమః

గిరిప్రియాయ

కృత్తివాససే

పురారాతయే

భగవతే

ప్రమథాధిపాయ ౭౦

మృత్యుంజయాయ

సూక్ష్మతనవే

జగద్వాపినే

జగద్గురవే

వ్యోమకేశాయ

మహాసేన జనకాయ

చారు విక్రయాయ

రుద్రాయ

భూతపతయే

స్థాణవే ౮౦

అహిర్బుధ్నాయ

దిగంబరాయ

అష్టమూర్తయే

అనేకాత్మనే

సాత్త్వికాయ

శుద్ధవిగ్రహాయ

ఓం శాశ్వతాయ నమః

ఖండపరశవే

అజాయ

పాశవిమోచనాయ ౯౦

మృడాయ

పశుపతయే

దేవాయ

మహాదేవాయ

అవ్యయాయ

హరయే

పూషదంతభిదే

అవ్యగ్రాయ

దక్షాధ్వరహరాయ

హరాయ ౧౦౦

భగనేత్రభిదే

అవ్యక్తాయ

సహస్రాక్షాయ

సహస్రపాదే

అపవర్గ ప్రదాయ

అనంతాయ

తారకాయ

పరమేశ్వరాయ

శ్రీ శివాష్టోత్తర శత నామావళి స్సమాప్తా.

సాయణ భాష్యమ్

ఋగ్వేద దశమమండలం, సూక్తం 83.

“యస్తే మన్యో” ఇతి సప్తర్చం సూక్తం. మన్య ర్నామ తపసః పుత్ర ఋషిః. ఆద్యాజగతీ. శిష్టా స్త్రిష్టభః, ఇద ముత్తరం చ మన్య దైవత్యం. తథా చానుక్రాంతం - “యస్తే మన్యో మన్య స్తాపసో మాన్యవంతు జగత్యాది” ఇతి. అజిరనామ్నోభిచార సాధనే యజ్ఞ ఏతత్సుక్తం నివిద్ధానం. సూత్రితం చ - “త్వయా మన్యో యస్తే మన్యో” ఇతి.

1. హేమన్యో క్రోధాభిమానీ దేవ. “మన్య ర్మన్యతే ర్దీప్తి కర్మనణః క్రోధకర్మణో వా” ఇతి నిరుక్తం. యః యజమానః, తేతుభ్యం. అవి దధత్ పరిచరతి. హే వజ్ర వజ్రవత్సార భూత. సాయక సాయకవ చ్చత్రాణాం హింసక, సమనుష్యః సహః బలం బాహ్యం, ఓజః శారీరం బలంచ. అనుషక్ అనుషక్తం పుష్యతి త్వదనుగ్రహాత్ సంగ్రామే. యస్మాదేవం తస్మాద్వయం దాసం ఉపక్షయకర్తారం. ఆర్యం అస్మత్తోఽధికం చ. ఉభయవిధం శత్రుం సాహ్యమ అభిభవేమ, కేన సాధనేనేతి తదుచ్యతే. త్వయా యుజా త్వయాసహాయేన. సహాయో విశేష్యతే. సహస్కృతేన బలోత్పాది తేన. సహసా సహమానేన పరాన్. సహస్వతా బలవతా, ఈ దృశేన త్వయా సహాయే నేత్యర్థః.

మొదటి సూక్తము అజిరనామకమగు అభిచార సాధనము నకు అశ్వలాయన శ్రౌతసూత్రము విధించినది.

తా॥ క్రోధాభిమానియైన మన్యుడేవా ! వజ్రమువలె సార భూతమే శత్రువులను హింసించు బాణమా ! ఈ యజమాని నీకు పరిచర్య చేయుచు, యుద్ధమున దేహబలమును, ఓజస్సును నీ అనుగ్రహము వలన నీకాసి నీ సహాయముతో కలుగు బలముతో జయించగలము.

ఋగ్వేద దశమ మండలం, సూక్తం 83.

పృథ్వీధర భాష్యం

హే మనోః మన్యునామక భగవన్. మన్యతే దీప్తి కర్మణో యుచ్ఛీ దీప్యతేతి నేన. సర్వ జగత్ప్రకాశక ఇత్యర్థః. యః జనః తే తుభ్యం ఆవిధత్ పరిచరతి. హే వజ్ర శత్రు సంహారక. సాయక శత్రూణా మంతర. సః విశ్వాం సర్వం. సహః బలం. ఓజః ప్రభావం చ. ఆనుషక్ సంశ్లిష్టం పుష్కతి పుష్టాతి. భవత్పురి చారకః సర్వదా బలప్రభావాభ్యా ముభాభ్యా మపి పూర్ణో భవతీతి భావః. సహస్మై తేన బలకర్తా. యద్వా సహసా ధ్యానబలేన కృతేన సాక్షాత్కృతేన సహస్వతా బలవతా త్వయా యుజా యుక్తేన సహసా బలేన. ఏతద్వి శేష విశేష భావపద్ధతిః ధీరేంద్ర

తీర్థ పాదరచిత భాష్యే ప్రదర్శితా. దాసం నీచశత్రుం. ఆర్యం ఉత్కట శత్రుం చ సాహ్యమ నిరాకుర్యః.

తా॥ సర్వ జగత్ప్రకాశకుడైన ఓ మన్యుదేవా ! శత్రుసంహారక మైన ఓ వజ్రాయుధమా ! శత్రునాశనకరమైన ఓ బాణమా ! సమస్త విశ్వము నీకు పరిచర్య చేయుచు సహశ్శక్తిని, ఓజశ్శక్తిని చక్కగా పెంపొందించుకొనుచున్నది. నీ పరిచారకుడు బల ప్రభావములతో సదా పూర్ణుడై యొప్పారునని భావము. బల కారకుడవు, లేక ధ్యానబలముచేత సాక్షాత్ప్రతుడవు; బలవంతుడైన నీ బలముచేత అల్ప శత్రువును, మహాబలముగల శత్రువును అనగా సర్వశత్రువులను జయించగలము.

సా.భా.2 : అయం మన్యురింద్రః, మన్యు రేవ. దేవః సర్వోఽపి మన్యురేవ. ఆస అభవత్. మన్యురేవ హోతా హోమ నిష్పాదకోఽగ్నిః. తథా మన్యః వరుణః ఆపి. జాతవేదాః జాత ప్రజ్ఞో వరుణశ్చ, సర్వేష్వపి తేజస్విషు మన్యు సద్భావాత్. యాః మానుషీః మనుషోఽపత్య భూతాః విశః ప్రజాః సంతి తాః మన్యుమేవ దేవం ఈళతే స్తువంతి. హేమన్యో తపసా ఏతన్నామ కేనా సృత్పిత్రా సజోషాః సమాన ప్రీతి స్త్వం పాహి రక్ష.

తా॥ మన్యువే ఇంద్రుడు. మన్యువే దేవుడు. అంతయు మన్యువు. హోత యగు అగ్ని, జాత ప్రజ్ఞగల వరుణుడు కూడ

మన్యువే. మనుష్య సంతతియగు ప్రజ లెల్లరు మన్యుదేవుని స్తుతించుచున్నారు. ఓ మన్యుదేవా ! తపసు డను నా తండ్రి యందున్న ప్రీతీతో సమముగా మమ్ము రక్షింపుము.

పు.భా.2 : మన్యుః మన్యునామకః, ఇంద్రః ఇంద్ర నామకః, ఏక ఏవ, మన్యురేవ మన్యునామక ఏవ. భగవన్ ఆస భవతి. మన్యుః హోతా హోతృనామకః. సఏవ వరుణనామకః. సఏవ జాత వేదాః. జాతే జాతే సర్వస్మిన్ భూత జాతే విద్యతే. యాః మానుషీః సంబంధినః విశః ప్రజాః సంతి. తాః మనుష్యం భగవంతం ఈశతే స్తువంతి. హేమన్యో తపసా సజోషాః సంతుష్టః సన్ నః అస్మాన్ పాహి అవ.

2. తా॥ మన్యుదేవత, ఇంద్రుడు ఒక్కరే. ఆ మన్యుదేవతయే వరుణుడు, ఆ మన్యువే హోత. ఆయనే సమస్త భూతములందున్న జాతవేదుడు (అగ్ని). మానవులమైన మేమందరము భగవంతుడ వైన నిన్ను స్తుతించుచున్నాము. ఓ మన్యుదేవా ! మా తపస్సుతో సంతుష్టుడవై మమ్ము కాపాడుము.

సా.భా.3 : హే మన్యో ! త్వం అభీహి అభిగచ్ఛ అస్మద్యజ్ఞం. కీదృశ స్త్వం? తవసః బలవతోఽపి బలీయాన్ అత్యంతం బలవాన్. సత్త్వం తపసా అస్మత్ప్రత్రా యుజా సహా యేన శత్రూన్ విజహి. కించ అమిత్రహా అమిత్రాణాం హంతా. అమిత్రోఽస్మిగ్ధః

తథా వృత్రహో ఆవరకాణాం శత్రూణాం హంతా. తథా దస్యు హోచ. దస్యురుపక్షపణకారీ శత్రుః. తాదృశ మన్యుదేవత్వం విశ్వా సర్వాణి వసూని ధనాని నః అస్మభ్యం ఆభర ఆహర.

3తా. మన్యుదేవా ! మా యజ్ఞమునకు రమ్ము. బలవంతుల కన్న బలవంతుడవు నీవు. అట్టి నీవు నా తండ్రియగు తపసుని సహాయముతో శత్రువులను చంపుము. నీవు అమిత్రులను, ఆవరకులైన శత్రువులను, దస్యులను చంపువాడవు. కావున సకల ధనరాసులను మాకు తెచ్చి ఇమ్ము.

పు.భా. 3 : హే మన్యో భగవన్. అభీహి ఏహి. తపసః బలవంతోఽపి. తవీయాన్ అత్యంత బలవాన్. త్వం తపసా యుజా యుక్తేన సహసేతి శేషః. శత్రూన్ అంత శృత్రున్ విజహి వినాశయ. అమిత్రాన్ కామాద్యరీన్ హంతీతి తాదృశః, వృత్రహో పాపనాశక. దస్యుహో గూఢ ద్వేషీ హంతా చ త్వం. నః అస్మభ్యం విశ్వాసర్వాణి వసూని ధనాని ఆభర పూరయ.

3. తా॥ హే మన్యుదేవా ! అత్యంత బలవంతుడైన నీవు తపోయుక్తమైన సహశ్చక్తితో వచ్చి మా అంతశ్శత్రువులను (అరిషడ్వర్గమును) నాశ మొందించుము. నీవు పాప నాశకుడవు; నీవు దస్యు ద్వేషివి, శత్రు నాశకుడవు. తాదృశుడైన నీవు మమ్ము సమస్త ధనముతో నింపుము.

సా.భా.4 : హే మన్యో ! త్వం అభిభూత్యోజాః పరేషా మభిభావక బలః స్వయం భూః స్వయమేవోత్పన్న. భామః క్రుద్ధః. అభితో హింసంతీ త్యభీ మాతయః శత్రవః, తేషా మభిభవితా. విశ్వచర్షణిః సర్వేషాం ద్రష్టా. సహురిః సహనశీలః సహవాన్ సహనవాన్. ఈదృశస్త్వం అస్మాను పృతనాసు సంగ్రామేషు ఓజః బలం ధేహి దేహి.

4 తా॥ మన్యుదేవా ! ఇతరుల శక్తిసామర్థ్యములను వమ్ము చేయగల బలశాలివి. స్వయంభువుడవు. క్రుద్ధుడవు. శత్రువులను ఓడించువాడవు. సర్వ ద్రష్టవు. సహనశీలివి. సహనవంతుడవు. మాకు యుద్ధములో బలమునిమ్ము.

పు.భా.4 : హే మన్యో భగవాన్. అభిభూత్యోజాః పరన్యక్కారి బలః. స్వయం భూః స్వత ఆవిర్భూతః భామః ఉగ్రః అభిమాతి షాహః పాపహంతా. పాప్మా వా అభిమాతి రితి శ్రుతేః. విశ్వ చర్షణిః సర్వజ్ఞః సహురిః సహనశీలః సహవాన్ సహనవాన్. త్వం పృతనాసు మనుష్యేషు. పృతనాః మనుష్యాః ఇతి శ్రుతేః. అస్మాను ఓజః తేజః దేహి దాపయ.

4తా॥ ఓ మన్యుదేవా! నీవు శత్రుబలమును తిరస్కరించు వాడవు. స్వయం భువుడవు, ఉగ్రుడవు, పాపనాశకుడవు, సర్వ జ్ఞుడు, సహనశీలుడవు, అనంతశక్తిమంతుడవు. ఓ దేవా ! మన్యులమైన మాకు తేజస్సును అనుగ్రహింపుము.

సా.భా. 5 : హే ప్రచేతు ! ప్రకృష్టజ్ఞాన, మన్యో తవిషస్య మహతః తవ క్రత్వా కర్మణా. అభాగః భాగ రహితః సన్. త్వాం యజ్ఞే అయాజకః సన్నిత్యర్థః త్వదనుకూల రహితోఽహం అపపరేతోఽస్మి. యుద్ధే శత్రుభిరభి భూతః సన్ దూరం గతోఽస్మి. తం తాదృశం భాగరహితం త్వా త్వాం హేమన్యో అక్రతుః కర్మరహితః అహం జిహీశ క్రుద్ధం కృతవానిత్యర్థః. యద్వా అహమేవ త్వత్సహాయమేవ క్రోధితవాన్. అథేదానీం స్వా తనూః మమ శరీరభూత స్త్వం బలదేయాయ బలదానాయ. మేహి మాం ప్రాప్సుహి.

5 తా॥ ప్రకృష్ట జ్ఞానముగల మన్యుడేవా ! గొప్ప శక్తిగల కర్మతో భాగరహితుడను. యాజకుడను గాను, నీ ఆనుకూల్యము లేనివాడను. కావుననే యుద్ధమున శత్రువుల చేతిలో ఓడితిని. దూరమునకు పోతిని. అట్టి నేను నీ దయవలన క్రోధము గలవాడ నయ్యెదను. నీవు నా శరీరమున నిలచి నాకు బలమును కలుగచేయుటకు నన్ను ఆవేశింపుము.

ప్య.భా. 5 : హే ప్రచేతః! ప్రజ్ఞానవాన్. హే మన్యో ! తవిషస్య అతిశయేన బలవతః తవ క్రత్వా పూజాక్రియయా అభాగః సన్ భాగరహితః పూజా మనాచరన్ ఇతి భావః అపపరేతః అంత శ్శత్రుభి రవమానితః అస్మి. హే మన్యో ! తం త్వాం అక్రతుః పూజా విముఖః అహం జిహీశ ఉపేక్షితవాన్. స్వాతనూః స్వక్రియ.

అస్మ దాధారభూత ఇత్యాశయః త్వం బలదేయాయ బల ప్రదానాయ మా మాం ఏహి ఆగచ్ఛ.

5 తా॥ ప్రజ్ఞాన స్వరూపుడైన ఓ మన్యుదేవా ! మహా బల శాలివి. పూజలో భాగరహితుడనై (పాల్గొననివాడనై) కామాద్యరి వర్గముచేత అవమానింపబడుచున్నాను. ఓ మన్యుదేవా ! నిన్ను అర్చింపక ఉపేక్షింపబడితిని. కావున, జీవితమునకు ఆధార భూతమైన నా శరీరమునకు బలము నొసంగుటకై రమ్ము.

సా.భా.6 : హే సహురే ! శత్రూణాం సహనశీల విశ్వధాయః విశ్వస్య ధర్తృన్యో, అయం జనోఽహం. తే తవ అస్మి కర్మ కృత్. యత ఏవ మతః ప్రతీచీనః ప్రతిగంతా. అర్వాజ్ అస్మ దభిముఖం. మా మాం ఏహి ఉపాగచ్ఛ. హే మన్యో ! వజ్రీన్ మాం అభి ఆవవృత్స్వ అభివర్తస్వ. కిమర్థ మభ్యాగమన మితి చే దుచ్యతే. హనావ ఆవాందస్యాన్ శత్రూన్. ఉత అపిచ ఆపేః బంధుం బోధి బుద్ధ్యస్వ.

6 తా॥ శత్రువుల నణచు శీలము గలిగి విశ్వధర్తయగు మన్యుదేవా ! నేను నీ కర్మల నాచరించెదను. నాకు అభిముఖ ముగా రమ్ము. వజ్రి వైన నీవు మా చుట్టు నిలువుము. అప్పుడు దస్యులను వధించగలము. నన్ను నీ బంధువుగా తెలిసికొమ్ము.

పు.భా. 6 : సహురే సహనశీల, విశ్వధాయః ప్రపంచధారక భగవన్ అయం అహం తే తవ సంబంధి అస్మి. అతః ప్రతీచీనః ప్రతిగంతా అర్వాజ్ అస్మదభిముఖః. మా ముపేహి. హే వజ్రిన్! పాపహరణ దక్ష జ్ఞానవాన్ మన్యో మాం అభ్యావవృత్స వ అభ్యేహి. దస్యూన్ శత్రూన్ హనావ నాశయావ. భవత్సహాయే నాహం హనామీతి భావః ఉతేతి సముచ్చయే. ఆపేః మిత్రం బోధి బుద్ధ్యస్వ.

6 తా॥ సహనశీలి, ప్రపంచధారకుడవైన ఓ దేవా ! నేను నీవాడనైతిని. ప్రతిగంతవైన నీవు నాకు అభిముఖుడవై నన్ను పొందుము. హే వజ్రి ! పాపహరణ దక్ష ! జ్ఞానివైన ఓ మన్యు దేవా ! నన్ను ఆవహించి శత్రునాశము చేయుము. నీ సహాయముతో నేను శత్రునాశము చేయుదును అని భావము. నన్ను నీ మిత్రునిగా భావింపుము.

సా.భా. 7 : హే మన్యో ! అభిప్రేహి అభిగచ్ఛ. మమ యుద్ధం గత్వాచ మే మమ దక్షిణతో భవ. అథ అథ. వృత్రాణి శత్రూన్ భూరి ప్రభూతం జంఘనావ హనావ. తే తుభ్యం అగ్రం శ్రేష్ఠం. వధ్వః మధు సోమరసం జుహోమి. ఉభౌత్వం చాహంచ. ఉపాంశు అప్రకాశం. ప్రథమాప్రథమౌ సంతౌ పిబావ.

7 తా॥ మన్యుదేవా ! మావద్దకు రమ్ము. యుద్ధమున నాకు కుడిప్రక్కగా నిలుపుము. అప్పుడనేక శత్రువులను విరివిగా

చంపెదను. శ్రేష్ఠమగు మధువును నీకు హోమమున హవిస్సుగా నిచ్చెదను. ఎవరికిని కనిపించకుండగనే మన మిద్దరము మొట్ట మొదటనే ఆ మధువును గ్రోలెదము.

పు.భా.7 : “హే భగవాన్ ! అభిప్రేహి అభ్యాగచ్ఛ. మే మమ దక్షిణపార్శ్వే భవ నివస. భూరి బహుభిః వృత్రాణి పాపాని జంఘనావ భృశం హనావ. తే తవ ధారకం అగ్రం శ్రేష్ఠం మధ్యః అమృతం జుహోమి అనుభవామి. ఉభౌ ఆవాం ప్రథమా ముఖ్యే సంతౌ ఉపాంశు ప్రకాశం అజ్ఞానిభి రసం వేద్య మిత్యర్థః. పిబావ ఆస్వాదయావ. నిత్యానంద పరిపూర్ణ త్వేన త్వయా సహ అహ మప్యానంద మనుభవామీతి భావః.

7 తా॥ హే భగవాన్ ! రమ్ము. నా దక్షిణ పార్శ్వమున నిలువుము. పాపముల నన్నిటిని వెంటనే నాశమొందింపుము. నీకు ధారకము, శ్రేష్ఠమైన అమృతమును అనుభవించుచున్నాను. మన మిరువురము ప్రధానులమై అజ్ఞానులకు అసంవేద్యమైన ప్రకాశమును ఆస్వాదించుదము. నిత్యానంద పరిపూర్ణుడవైన నీతో నేనుగూడ ఆనందము ననుభవించునుని భావము.

సా.భా., సూక్తం - 84

“త్వయా మన్యో” ఇతి సప్తర్చం సూక్తం, ఆదిత స్త్రీస్త్రిష్ఠభ స్తత శ్చతస్రో జగత్త్యః పూర్వవ దృషి దేవతే. తథాచాను క్రాంతం-

“త్వయా మన్యో చతు ర్జగత్సంతం” ఇతి. అజిరనామ్యే కాహ ఇదం సూక్తం మరుత్వతీయ శస్త్రే నివిధం. సూత్రం పూర్వసూక్త ఏవో దాహృతం. వినుత్యభిభూతిషు వజ్రేషు ఏకాహేష్వేతే సూక్త మరుత్వతీయ నిష్టేవల్యయోః శస్త్రే. సూత్రితం చ - “వినుత్యభి భూత్యో రిషువజ్రయోశ్చ మన్యుసూక్తే” ఇతి.

హే మన్యో ! హేమరుత్వః త్వయా సరథంసమాన మేకమేవ రథ మారుహ్యేతి శేషః ఆరుజంతః గచ్ఛతః, హర్షమాణానః హృష్టాః దృషితాః దృష్టాః తిగ్రేషవః తీక్ష్ణ బాణాః ఆయుధా ఆయుధాని సంశినాః సమ్యగ్నిశ్యంతః నరఃయుద్ధస్య నేతార ఇంద్రాదయో దేవా స్త్వదనుచరు వా. అగ్ని రూపాః అగ్నివత్ తీక్ష్ణ దాహాద కర్మణో యద్వా, సంనద్ధాః కవచినః అభిప్రయంతు యుద్ధే సహాయార్థం. అత్ర “త్వయా మన్యో సరథ మారుహ్య రుజంతః” ఇత్యాది నిరుక్త మనుసంధేయం.

(అజిరనామకమైన ఏకాహర్యజ్ఞమున మరుత్వతీయ శస్త్రములో దీనికి వినియోగము.)

84 తా॥ మరుత్వరూపము గల మన్యుదేవా ! నీతోబాటు ఒకే రథము నెక్కిపోవుచు, హృష్టములు, దృష్టములునైన తీక్ష్ణ బాణములను, ఆయుధములను గైకొని జయించు ఇంద్రాది దేవతలు నీ అనుచరులే. అగ్నివంటి తీక్ష్ణదాహాది శక్తి కలిగి

కవచములతో యుద్ధమునకు సంసిద్ధుడైన నరునకు సహ యార్ధము రమ్ము.

పు.భా., 84 సూక్తము :

మరుద్వేగోఽస్యాస్తీతి మరుత్వాన్. తస్య సంబుద్ధిః. హే మరుత్యః వేగయుక్త మన్యో భగవన్. త్వయా సహ, సరథం సమానరథం ఆరుహ్య ఆరుజంతః ఆగచ్ఛంతః, హర్షమాణాః హృష్టాః, ధృషితాః ప్రౌఢాః తిగ్మాః తీక్ష్ణాః పాప నాశన దక్షా ఇత్యర్థః, ఇషవః జ్ఞానా జ్ఞానాని, తపో బాణాని. యేషాం తే తథోక్తాః ఆయుధాః పాపజయ సాధనాని. సంశికానాః సమ్యక్ తీక్ష్ణం కుర్వంతః అగ్నిరూపాః అగ్నివత్ ప్రకాశమాన రూపాః నరః విబుధాః అభిప్రయంతు అభ్యాగచ్ఛంతు.

84 తా॥ వాయువేగము గల హే మన్యుభగవాన్ ! నీతో గూడ రథము నారోపించినవారు, సంతుష్టులు, ప్రౌఢులు, తీక్ష్ణములు, పాపనాశన సమర్థములు, పాప జయసాధనములైన జ్ఞాన బాణములను తీక్ష్ణము లొనరించుచు అగ్నిరూపులు అనగా అగ్నివలె ప్రకాశమానులైన విబుధులు వచ్చుదురు గాక !

సా.భా.2 : హే మన్యో ! అగ్నిరివ త్వషితః జ్వలితః సహస్వ అభిభవ శత్రూన్. హే సహురే ! సహనశీల. సేనానీః ఏధి భవ. నః అస్మాకం సంగ్రామే హూతః సన్.

కించ హత్వాయ హత్వా శత్రూన్, విభజస్వ ప్రయచ్ఛాస్మాకం. వేదః ధనం శత్రుసంబంధి. కించ ఓజో మిమానః అస్మాకం బలం కుర్వన్ మృధః శత్రూన్ వినుదస్వ ఘాత యేత్యర్థః.

2 తా॥ మన్మదేవా ! అగ్నివలె జ్వలించి శత్రువులను జయింపుము. యుద్ధమున మాచే ఆహూతుడవై ఓర్పు, నేర్పు గల సేనానివికమ్ము. శత్రువులను చంపి వారిని మాకిమ్ము. శత్రుసంబంధమైన ధనాదికమును కొని తెమ్ము. మాకు బలము చేకూర్చుచు శత్రువులను సంహరింపుము.

పు.భా.2 : హే మన్యో ! భగవన్ అగ్నిరివ త్విషితః ప్రకాశి తస్సన్. నః అస్మాకం అంతశ్శత్రూన్ సహస్వ అభిభవ. సేనాం ప్రజాసంహతిం నయతి నియామయతీతి సేనానీః. సహారే సహనశీల భగవన్. హూతః ఆస్మాభి రాహూత స్సన్ ఏధి ప్రీతః భవ. శత్రూన్ అంతశ్శత్రూన్. హత్వాయ నిహత్య. వేదః మోక్ష ధనం విభజస్వ ప్రాపయ. అంతర్భావిత ణ్యర్థోఽత్ర భజః, అతఏవ వేదార్థ ప్రకాశే విభజస్వ ప్రయచ్ఛేత్సుక్తం. ఓజః ప్రభావం మిమానః ప్రయచ్ఛన్. విమృధః పాప్యనః నుదస్వ అపనుదస్వ.

2 తా॥ ఓ మన్మదేవా ! అగ్నివలె ప్రకాశించి మా అంత శ్శత్రువులను పరాభవించుము. సేనానివి. సహనశీలివైన ఓ భగవన్ ! మాచే ఆహ్వానింపబడి సంతుష్టుడవు కమ్ము. అంత

శత్రువులను సంహరించి మోక్షరూప ధనమును అనుగ్రహించుము.
ఓజశ్చక్తిని ప్రసాదించి మా పాపములను తొలగించుము.

సా.భా.3 : హే మన్యో ! అస్మే అస్మాకం అభిమాతిం అభి
గంతారం శత్రుం సహస్వ అభిభవ. రుజన్ హింసన్. మృణన్
ప్రమృణన్ ప్రకర్షణ హింసన్ యథా పునర్నజీవే త్తథా కుర్వ
స్త్వం శత్రూన్ ప్రతిప్రేహి. తే తవ. ఫాజః బలం. ఉగ్రం ఉద్ఘాతం
నను ఆరురుధ్రే అరుంధంతి. న తథా సంభవతి హే ఏకజత్వం
అసహాయః వశిత్వం వశం నయసే ప్రాపయసి శత్రుం.

3 తా॥ మన్యుదేవా ! యుద్ధమున మమ్ముల నెదుర్కొనుటకు
వచ్చు శత్రువుల నోడింపుము. మాటిమాటికి వారు మా పైకి
రాలేని విధముగా వారిని హింసించి వధింపుము. వారు నీ
బలమును, నీ ఉగ్రత్వమును ఎదుర్కొన దలచువారు గనుక,
నీవు ఇతర సహాయము లేకయే నీ వశ మొనర్చుకొనగలవు.

పు.భా.3 : హే మన్యో ! భగవన్ అస్మే అస్మదీయం అభి
మాతిం పాపం సహస్వ అపనుద. శత్రూన్ అంతశ్శత్రూన్
రుజన్ పీడయన్, మృణన్ మర్దయన్, ప్రమృణన్ ప్రేహి ఆగచ్ఛ.
ఉగ్రం తీక్ష్ణం. తే తవ పాజః బలంనను. ఆరురుధ్రే నిరుంధంతి.
కేపి న నిరుంధంతీత్యర్థః, ఏకజ అద్వితీయ భగవన్ త్వం వశీ
ప్రసన్నస్సన్ వశం స్వాధీనం నయసి ప్రాపయసి.

3 తా॥ ఓ మన్మదేవా ! మా పాపమును దూరీకరించుము. అంతశ్శత్రువులను పీడించుచు, మర్దించుచు ఏతెంచుము. తీవ్రమైన నీ బలమును నిరోధింపగల వారెవరును లేరు. హే అద్వితీయ భగవన్ ! నీవు ప్రసన్నుడవై మమ్ము స్వాధీనులను చేయుము.

సా.భా. 4 : హే మన్యో ! ఈళితః స్తుత స్త్వం ఏకఏవ అసహాయ ఏవ బహూనాం శత్రూణాం అసి భవసి పర్యాప్తో హంతుం. అతః విశం విశం తా మస్మద్విరో ధినీం ప్రజాం యుధయే యుద్ధాయ సంశిశాధి సమ్యక్ తీక్ష్ణంకురు. కించ హే అకృత్రుక్! అచ్ఛిన్నదీప్తే! త్వయాయుజా సహాయేన వయం ద్యుమంతం దీప్తిమంతం ఘోషం సింహనాదవంతం విజయాయ విశిష్ట జయార్థం కృణ్మ హే కుర్మః.

4 తా॥ మన్మదేవా ! స్తుతింపబడినవాడవైనపుడు నీవు ఒక్కడివే బహు శత్రువులను చంపుటకు శక్తి కలిగియుందువు. కావున, మాకు గల ఆయా విరోధి ప్రజలను యుద్ధమునకు బాగా పురిగొల్పుము. అచ్ఛిన్న దీప్తిగల నీ సహాయముతో మేము దీప్తిమంతులమై సింహనాదములను చేయుచు విజయ సన్నాహములను చేయగలము.

పృ.భా. 4 : హే మన్యో ! బహూనాం మధ్యే ఏక ఏవ ఈళితః స్తుతః త్వం సర్వవస్తు సారభూత ఇతి భావః. విశం విశం ప్రతి మనుజం. యుధయే పాపహరణాయ శంసి శాధిశాసయ.

అకృతా అచ్చిన్నా బుక్. కాంతిః యస్యతాదృశ భగవన్ త్వయా
యుజా భవత్సహాయేన వయం విజయాయ పాపజయాయ
ద్యుమంతం దీప్తిమంతం ఘోషం ధ్వనిం కృణ్మహే కుర్మః.

4 తా॥ హే మన్యో! దేవతలందరిలో సారభూతుడవైన నీ
వొక్కడవే స్తోత్రవృద్ధుడు. అట్టి మహిమగల నీవు పాపహరణము
నకై ప్రతి మానవుని శాసింపుము. అఖండ దీప్తిగల ఓ దేవా! నీ
సహాయముతో పాపజయమునకై మేము దీప్తి మంతమైన
రవమును చేయుదుము.

సా.భా. 5 : హే మన్యో! ఇంద్ర ఇవ విజేషకృత్ విజయకర్తా.
తథా అనవబ్రవః అనిందిత వచనః “అనవబ్రవో నవిక్షిప్తోష్ట
వచనః” ఇతి యాస్కః. ఈ దృశ స్త్వం అస్మాకం అధిపాః అధికం
పాతా రక్షితా భవ ఇహ అస్మిన్ యజ్ఞే. హే సహురే శత్రూణాం
సహనశీల! తే ప్రియం నామస్తోత్రం గృణీమసి గృణీమః స్తుమః
యతః నామ్నఃస్తోత్రాత్ త్వం ఆబభూథ ఆభవసి ప్రవృద్ధో భవసి.
తముత్సం బలస్యోద్గ మయితారం విద్య జానీమః.

5 తా॥ మన్మథదేవా! ఇంద్రునివలె నీవు విజయమును
సాధింతువు. అనిందిత వచనము గలవాడవు. అట్టి నీవు ఈ
యజ్ఞమున మాకు అధిపుడవు కమ్ము. శత్రువుల నరికట్టగల
నిన్ను ప్రియమైన స్తోత్రములతో స్తుతించెదము. ఈ స్తోత్రముతో
నీకు బలము ప్రవృద్ధము కాగలదని తెలిసికొందుము.

ప్య.భా. 5 : హే మన్యో ! భగవన్. ఇంద్ర ఇవ పరమైశ్వర్య
యుక్త ఇవ. విజేష కృత్ జయకర్తా. అనవబ్రువః అనిందిత
వచనః త్వం ఇహ అస్మిన్ సత్కర్మణి. అస్మాకం అధిపా రక్షకః,
భవ. హే సహారే ! సహనశీల భగవన్. తే తవ ప్రియం నామ
అభిధానం గృణీమహే స్తుమః యతః స్తోత్రాత్ ఆబబూధ వర్థసే.
తం ఉత్సం ఉద్బోధక వచనం విద్యు జానీమః.

5 తా॥ ఓ మన్యుదేవా! పరమైశ్వర్య యుక్తుడైన ఇంద్రునివలె
నీవు జయకర్తవు. నీవు అనిందిత వచనుడవు. ఈ సత్కర్మలో
నీవు మా సంరక్షకుడవు. సహనశీలివైన ఓ దేవా ! నీకు
ప్రియమైన ఏ నామముతో స్తుతించుటవలన నీవు సంతుష్టుడ
వగుదువో, ఉద్బోధకమైన ఆ వచనమును మేము తెలిసికొను
చున్నాము.

సా.భా. 6 : హే వజ్ర ! వజ్ర వత్సారభూత. హే సాయక !
శత్రూణామంతకర. అభిభూతై శత్రూణా మభిభావక మన్యో.
ఆభూత్యా ఆభూతి రభిభవః తేన సహజాః సహైవోత్పన్న స్త్వం
ఉత్తరం ఉత్కృష్టతరం సహః బలం భిభర్షి ధారయసి. హే
మన్యో ! క్రత్వా కర్మణా సహ నః అస్మాకం మేద్యేధి స్నిగ్ధోభవ.
కుత్రేతి తదుచ్యతే. మహాధనస్య సంగ్రామ నామైతత్. సంగ్రామస్య
సంస్పృజివర్గే. హే పురుహూత ! బహుభి రాహూ తేతి మన్యు
సంబోధనం.

6 తా॥ వజ్రమువలె సారభూతుడవై శత్రువులను అంతము చేయు మన్యుడేవా ! నీవు శత్రువులను జయించువాడవు. సహజముగా ఉత్పన్నమైన ఉత్కృష్టతరమగు బలము నీకు గలదు. మేము గావించు కర్మల వలన మాయందు స్నేహ భావమును కలిగి మా పక్షమున యుద్ధము చేయుము. అనేకులచే ఆహూతుడ వగుటచే నీవు పురుహూతుడవు.

పు.భా. 6: వజ్ర శత్రుసంహారక. అభిభూతే శత్రుతిరస్కారక. భగవన్ ఆభూత్యా ఐశ్వర్యేణ. సహజాః సహోత్పన్నః నిత్య శ్రీయుక్త ఇత్యర్థః ఉత్తరం ఉత్కృష్టం. సహాబలం. భిభర్షి ధరసి. పురుహూత బహు జనాహూత భగవన్. క్రత్వా సత్కర్మణా. సహ సహితానాం నః అస్మాకం. మేధ్యే మిత్రం మహాధనస్య మోక్ష ధనస్య. సంసృజిజనే విభవే ఏధి భవ.

6 తా॥ హే శత్రుసంహారక ! శత్రు తిరస్కరణ దక్షుడవైన ఓ భగవన్ ! నీవు సహజముగా నిత్యశ్రీయుక్తుడవు. నీవు సర్వోత్కృష్ట బలశాలివి. అనేక జనులచే ఆహ్వానింప బడుచున్న మాకు మోక్షధన వైభవము నొసగి మిత్రుడవు గమ్ము.

సా.భా. 7 : సంసృష్టం అవిభాగ మాపన్నం. ఉభయం ఉభయవిధం ధనం సమాకృతం సమ్యగానీతం. ఆస్మభ్యం దత్తాం. కః, వరుణశ్చ దేవః, మన్యుశ్చ. భియం భయం. హృదయేషు

దధానాః శత్రవః అస్మద్విరోధినః పరాజితాసః పరాజితాః అప,
నిలయంతాం అపనిలీనా భవంతు.

7 తా॥ సమగ్రముగా, సంపూర్ణముగా మన్యు వరుణదేవుల
నుంచి మాకు ఉభయవిధముల ధనము సంక్రమించినది. తమ
తమ హృదయములలో భయమును నింపుకొన్న మా శత్రువులు
పరాజితులైరి. వారిని దాగియుండునట్లు చేయుము.

ప్ర.భా. 7 : వరుణః వరుణనామకః మన్యుః మన్యు నామ
కశ్చ భగవన్. ఉభయం ఐహికాముష్మిక రూపం. సంసృష్టం
అన్యోన్య సంబంధం. సమాకృతం సమాకృష్టం ధనం మోక్ష
ధనం. అస్మభ్యం దత్తాం ప్రయచ్ఛతాం. వరుణో మన్యురితి
నామద్వయ నిర్దేశానుసారేణేదం ద్వి వచనం. హృదయేషు
హృదయవర్తినః శత్రవః కామాదయః భీయం భీతిం ప్రాప్తాః
సంతః అపనిలయంతాం పలాయంతామ్.

తా॥ వరుణ నామముతో నొప్పారు చున్న మన్యుదేవా !
ఐహిక, ఆముష్మిక రూపమైన ద్వివిధ ధనము, అన్యోన్య సంబంధి
సంబంధరూపము, సమాకృష్టము నగు మోక్షధనమును మాకను
గ్రహింపుము. హృదయాంతరము నందున్న కామాద్యరి
షడ్వర్గము భయముతో పలాయన మొనరించుగాక.

శ్రీ మన్యుదేవతార్పణ మస్తు.

“సాధన గ్రంథ మండలిలో ప్రచురించిన,
 ప్రచురించుచున్న నా గ్రంథములు
 మా నాయనగారి గ్రంథములను
 కొన్ని గ్రంథ నామములను,
 గ్రంథస్థ విషయములను, మా పేర్లను మార్చి
 కొందరు ముద్రించుచున్నారు
 అని తెలియవచ్చినది. మా అనుజ్ఞ లేనిదే
 ఈ విధముగా ప్రచురించుట కాపీరైట్ చట్టమును
 ఉల్లంఘించుట యగుచున్నది. ఆయా
 ముద్రాపకులు నష్టమును చెల్లించక,
 మా అనుజ్ఞను తీసికొనకపోయినచో వారిపై
 కాపీరైటు చట్టము క్రింద త్వరలో తగుచర్యకు
 ఉపక్రమించగలము.

ఇట్లు

పోతుకూచి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి